

Herning
Kommune

Miljø og Klima • Rådhuset • Torvet • 7400 Herning • Tlf. 96 28 28 28 • teknik@herning.dk • www.herning.dk

HERNING KOMMUNE

Miljøgodkendelse af

Frølundgård/Anders Rahbek
Frølundvej 80
7400 Herning

Afgørelsesdato: 25.09.2013
Sags nr.: 09.17.00-P19-44-13

Registreringsblad

Titel:	§ 12 miljøgodkendelse af svinebrug
Overordnet lovgrundlag	Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Dato for godkendelse:	25.09.2013
Ejendommens navn	Frølundgård
CVR-nr	13349835
CHR nr	96705
Ejendomsnummer	6570027626
Adresse	Frølundvej 80 7400 Herning
Matr. nr. (ejerlav)	1a m.fl. Frølund By, Gjellerup
Ansøgers navn og adresse	Anders Rahbek Frølundvej 83 7400 Herning E-mail: rahbek@dlgtele.dk
Konsulent	Gråkjær Miljøcenter Lundvej 24 8700 Horsens Hanne Bang E-mail: hab@graakjaer.dk
Tilsynsmyndighed	Herning Kommune Rådhuset Torvet 7400 Herning
Miljøsagsbehandler	Niels O. Jensen
Kvalitetssikring	Kirsten Brødbæk

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Herning Kommune med tilladelse fra Kort- og Matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og Matrikelstyrelsen 651-600/2000

Luffotos – Danmarks Digitale Ortofoto - er gengivet af Herning Kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI.

Indholdsfortegnelse

REGISTRERINGSBLAD.....	2
INDLEDNING	5
KLAGEVEJLEDNING OG OFFENTLIGGØRELSE.....	7
INTERESSENTLISTE FOR HØRINGSPERIODE OG OFFENTLIGGØRELSE	8
VILKÅR FOR HUSDYRPRODUKTION PÅ FRØLUNDVEJ 80	10
DRIFT OG INDRETNING	10
ÅRSPRODUKTION	10
AMMONIAKREDUCERENDE MILJØTEKNOLOGI.....	11
FODER.....	11
VASKEPLADS OG AFLEDNING AF VASKEVAND.....	12
GYLLEHÅNDBETING	12
UHELD OG DRIFTSFORSTYRRELSER	12
SKADEDYR.....	13
LUGT	13
STØJ	13
UDARBEJDELSE AF HANDLEPLANER VED UFORUDSETE GENER.....	13
UDBRINGNINGSAREALER	14
EGENKONTROLVILKÅR.....	15
HERNING KOMMUNES SAMLEDE VURDERING.....	17
UNDERSØGTE ALTERNATIVER	17
KOMMENTARER VED HØRING TIL UDVIDELSEN	17
UDTALELSE FRA ANDRE MYNDIGHEDER	17
AFTALEAREALER.....	17
VURDERINGSGRUNDLAG	17
REDEGØRELSE OM IKKE-SAMDRIFT.....	18
EJENDOMMENS BELIGGENHED IFT. OMGIVELSERNE	18
NABOFORHOLD	19
PÅVIRKNING AF JORD	23
PÅVIRKNING AF GRUNDVAND.....	24
PÅVIRKNING AF OVERFLADEVAND	25
PÅVIRKNING AF NATURA 2000-VANDOMRÅDER.....	28
NITRATPÅVIRKNING AF NISSUM FJORD	29
FOSFORPÅVIRKNINGEN AF NISSUM FJORD.....	34
PÅVIRKNING AF NATUR	36
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER, RØDLISTEARTER, ANSVARSARTER MV.....	39
PÅVIRKNING AF KULTURMILJØ.....	41
GENNEMGANG AF BAT FOR FRØLUNDVEJ 80	44
BAT – MANAGEMENT.....	44
BAT – FODER.....	46
BAT – STALDINDRETNING	47
BAT – FORBRUG AF VAND OG ENERGI.....	48
BAT – OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	49
BAT – UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING.....	50
FRAVALGTE BAT-VIRKEMIDLER	51
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE.....	52
OPLYSNINGER OM EJENDOMMENS PLACERING	52
STALDANLÆGGETS INDRETNING.....	53
VASKEPLADS/VASK AF MASKINER	53
HUSDYRGØDNING.....	53
FODER.....	54

HARMONIREGLER	55
RESSOURCEFORBRUG	55
TRANSPORT	56
SKADEDYR.....	57
AFFALD	57
FARLIGT AFFALD	57
OLIE	57
SPILEVAND	58
OVERSIGT OVER BILAG.....	59

Indledning

Ikke-teknisk resumé

Anders Rahbek har søgt Herning Kommune om en § 12 godkendelse jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 04/12 2009 af husdyrbruget, Frølundvej 80, 7400 Herning vedrørende CHR nr. 96705 og CVR nr. 13349835.

Der blev foretaget en VVM screening 25.01.2005, hvor der blev givet tilladelse til en produktion på 4.000 slagtesvin (45-108 kg) samt 11.000 smågrise (9-45 kg).

Der søges om udvidelse fra 187,69 DE Svin til 386,94 DE Svin.

Nudrift årsproduktion:

4.000 slagtesvin (45-108 kg)

11.000 smågrise (9-45 kg)

Ansøgt drift:

11.500 slagtesvin (32-107 kg)

13.500 smågrise (7,3-32 kg)

Frølundvej 80 er beliggende i det åbne land cirka 1,6 km nordøst for Gjellerup, som er den nærmeste byzone i området. Nærmeste samlede bebyggelse er Favrholt, der ligger cirka 3,6 km nordøst for ejendommen.

Udover Frølundvej 80, ejer ansøger ligeledes ejendommen på Frølundvej 83. Denne ejendom drives under samme CVR nr., men med separat CHR nr.

Herning Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt at godkende de to anlæg som samdrift, da begge anlæg kan adskilles både teknisk og forureningsmæssigt.

Miljøgodkendelsen er udarbejdet af Herning Kommune.

Meddelelse om miljøgodkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Herning Kommune en miljøgodkendelse til ejendommen beliggende på Frølundvej 80, 7400 Herning med de stillede vilkår. Det er Herning Kommunes vurdering, at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Miljøgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udbringningsarealer og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af Herning Kommune. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Der gøres endvidere opmærksom på, at en § 12 miljøgodkendelse efter reglerne i Husdyrloven ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Herunder kan det nævnes, at en byggetilladelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand m.v. skal søges separat hos Herning Kommune.

Miljøgodkendelsen skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet otte år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2021.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud. Herved bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

Sagens grundlag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Tidligere VVM screening af 25.01.2005.
- Ansøgning nr. 49.960 version 4 af 19.04.2013
- Fiktiv ansøgning nr. 55720 version 1 af 31.07.2013 (beregning af udvaskning i nudrift)
- Opstartsmøde med miljøkonsulent
- Udtalelse fra Grundvandsteam i Herning Kommune
- Supplerende oplysninger frem til 25.09.2013

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Husdyrloven¹ med tilhørende Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug², Husdyrgødningsbekendtgørelsen³ samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug⁴ version 2.0.

Ejendommen er omfattet af § 12, da ejendommen udvides til mere end 250 DE. Derfor skal ansøgningen i henhold til Husdyrlovens § 55 offentliggøres, så offentligheden får lejlighed til at se ansøgningen og udtale sig herom. Ansøgningsmaterialet er offentliggjort den 17.06.2013 på Herning Kommunes hjemmeside.

Miljøgodkendelsen har været i høring fra 08.08.2013 til 19.09.2013.

IE-husdyrbrug

I forbindelse med implementering EU-direktivet om industrielle emissioner, er der sket ændringer i husdyrbekendtgørelsen. Disse ændringer kan påvirke visse typer husdyrbrug, de såkaldte IE-husdyrbrug.

IE-husdyrbrug er defineret som fjerkræ- eller svinebrug, der har aktiviteter omfattet af § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, som angivet nedenfor:

§ 12. Kommunalbestyrelsen kan meddele godkendelse af etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug for mere end 250 dyreenheder, dog

- 1) 270 dyreenheder, hvis mindst 90 pct. af dyreenhederne stammer fra årssøer med tilhørende smågrise indtil 30 kg, eller 750 stipladser til søer,
- 2) 210 dyreenheder, hvis der er tale om slagtesvin (over 30 kg), eller 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg) eller
- 3) 100 dyreenheder, hvis der er tale om slagtekyllinger, 230 dyreenheder, hvis der er tale om æglæggende høns, eller 40.000 stipladser til fjerkræ.

I denne miljøgodkendelse søges der om udvidelse fra 187,69 DE Svin til 386,94 DE Svin.

Når et husdyrbrug som dette opfylder kravene som angivet i § 12, stk. 1, nr. 1-3, vil der blive stillet krav om udarbejdelse af basistilstandsrapport, egenkontrol, overholdelse af vilkår samt krav ved ophør.

Basistilstandsrapport

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 04/12 2009

² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31/03/2009

³ Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 764 af 28/06 2012

⁴ <http://www2.mst.dk/wiki/husdyrvejledning.default.aspx>

Krav om udarbejdelse af basistilstandsrapport og vilkår om jord/grundvandsmonitoring for bilag 1-virksomheder, der håndterer relevante farlige stoffer.

Krav til egenkontrol

Vilkår om, at egenkontrollen skal indberettes mindst en gang årligt

Overholdelse af vilkår

Vilkår om, at der straks sker indberetning til kommunen, hvis et vilkår ikke overholdes.

Ophør

Ved ophør skal driftsherren give besked til kommunen samt komme med et oplæg til undersøgelse iht. JFL § 38k.

Klagevejledning og offentliggørelse

Herning Kommune har givet miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrbruget på Frølundvej 80, 7400 Herning. Miljøgodkendelsen er givet i medfør af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 04/12 2009.

Miljøgodkendelsen bliver offentliggjort på Herning Kommunes hjemmeside www.herning.dk under "Offentliggørelser" og "Landbrug" den 26.09.2013. Det er muligt at klage over afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet. De, der kan klage, er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen. Man kan klage inden fire uger efter afgørelsens offentliggørelse, det vil sige senest den 24.10.2013.

Klagen skal rettes til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV. Dog skal klagen sendes skriftligt til Herning Kommune, Miljø og Klima, Rådhuset, Torvet, 7400 Herning eller på e-mail: landbrugsgruppen@herning.dk. Herefter videresendes klagen med tilhørende bilag til Natur- og Miljøklagenævnet. Herning Kommune skal have klagen senest den 24.10.2013 indenfor rådhusets åbningstid.

For at få behandlet en klage, koster det et gebyr på 500 kr., som skal betales til Natur- og Miljøklagenævnet. Se vejledning om klagegebyr og procedurer omkring dette på: <http://www.nmkn.dk/Vejledninger/Klagegebyr/>

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor miljøgodkendelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1. Hvis afgørelsen påklages, bliver det meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. Det skal ske indenfor seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Niels O. Jensen
Agronom
Miljømedarbejder, Herning Kommune
Miljø og Klima, Landbrugsteam

Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse

Nedenstående er orienteret om udkast til miljøgodkendelsen:

- Anders Rahbek, Frølundvej 83, 7400 Herning. E-mail: rahbek@dlgtele.dk
- Ejere af forpagtningsaftaler:
 - Mads Peder Vendelbo Rahbek, Gudumkærvej 5, 7400 Herning
 - Christen Duholm, Gudumkærvej 8, 7400 Herning
 - EJENDOMSSELSKABET AF 10.AUGUST 2003, Frølundvej 87, 7400 Herning
 - Søren Vestergaard Jensen, Buskvej 25, 7400 Herning
 - Peter Bang-Andersen, Lyøvej 20, 7400 Herning
- Gråkjær Miljøcenter, Lundvej 24, 8700 Horsens, Hanne Bang. E-mail: hab@graakjaer.dk
- Naboer (inden for Konsekvensområde = $1,6 * (Q)^{0,6}$ (hvor Q = lugtemissionen [LE/s]) = $1,6 * 564,37 = 903$ meter)
 - John Møller Nielsen, Frølundvej 96, 7400 Herning
 - Strange Hedelund Jonassen & Ellen Vivian Jonassen, Frølundvej 95, 7400 Herning
 - Ole Bønding Lauritzen, Bjerregårdvej 15, 7400 Herning
 - Anders Obling, Frølundvej 79, 7400 Herning
 - Liselotte Fredslund Andersen & Johannes Poulsen, Frølundvej 85, 7400 Herning
 - Jørgen Vindum Sand, Buskvej 5, 7400 Herning
 - Evald Folmer Jensen, Frølundvej 89, 7400 Herning
 - EJENDOMSSELSKABET AF 10. AUGUST 2003, Frølundvej 87, 7400 Herning
 - Knud Ejvind Andersen, Frølundvej 75, 7400 Herning
 - Morten Degn Sandholm & Anne-Cecilie Degn Sandholm, Frølundvej 81, 7400 Herning
 - Paul Castro Elmholt, Frølundvej 93, 7400 Herning
 - Driftsfællesskabet Kjargaarden I/S, c/o Niels Willumsen, Sundsvej 24, 7430 Ikast
 - Marie Kloster & Erik Kjær Poulsen, Buskvej 17, 7400 Herning
 - Nils Ole Rahbek, Sønderbjergvej 23, 7400 Herning
 - Jesper Lauf Christensen, Frølundvej 71, 7400 Herning
 - Tanja Videbæk Thomassen & Per Thomassen, Frølundvej 73, 7400 Herning
- Herning Vand, Steen Asferg, 7400 Herning. E-mail: sas@herningvand.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: senord@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 København V. E-post: mail@fiskeriforening.dk.
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-post: fbr@fbr.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-post: ae@aeraadet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Herning, E-post: herning@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Herning. E-post: herning@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund. Lokalafd. E-post: lp@sportsfiskerforbundet.dk

- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, Att.: Karsten Johansen. E-post: lundthing@mail.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-post: lbt@sportsfiskerforbundet.dk og post@sportsfiskerforbundet.dk
- Herning Museum, Museumsgade 32, 7400 Herning. E-post: herningmuseum@herningmuseum.dk

Nedenstående er orienteret om miljøgodkendelsen:

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 84:

- Anders Rahbek, Frølundvej 83, 7400 Herning. E-mail: rahbek@dlgtele.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: senord@sst.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

- Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 København V. E-post: mail@fiskeriforening.dk.
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-post: fbr@fbr.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-post: ae@aeraadet.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Herning, E-post: herning@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Herning. E-post: herning@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund. Lokalafd. E-post: lp@sportsfiskerforbundet.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, Att.: Karsten Johansen. E-post: lundthing@mail.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-post: lbt@sportsfiskerforbundet.dk og post@sportsfiskerforbundet.dk

Andre:

- Gråkjær Miljøcenter, Lundvej 24, 8700 Horsens, Hanne Bang. E-mail: hab@graakjaer.dk
- Herning Museum, Museumsgade 32, 7400 Herning. E-post: herningmuseum@herningmuseum.dk
- Herning Vand, Steen Asferg, 7400 Herning. E-mail: sas@herningvand.dk

Vilkår for husdyrproduktion på Frølundvej 80

I vilkårsdelen fremgår de betingelser, hvorunder husdyrbruget skal drives. Grundlaget for miljøgodkendelsen fremgår af ansøgningen og svinebruget skal drives i overensstemmelse hermed. Der gøres opmærksom på at eventuelle lovkrav fra andre love skal overholdes, selvom disse ikke er medtaget her.

Drift og indretning

1. Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor miljøgodkendelsen træder i kraft. Den del af miljøgodkendelsen, som ikke er udnyttet inden to år efter at miljøgodkendelsen er meddelt bortfalder.
2. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøgodkendelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med de stillede vilkår.
3. Ved ophør med husdyrproduktion, skal der udføres begrænsende foranstaltninger mod forurening:
 - Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
 - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativene

Ansøger ejer også Frølundvej 83, 7400 Herning, men alle udbringningsarealer vurderes samlet i denne ansøgning.

Som følge af vilkår 1 bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte bygge- og anlægsarbejde er iværksat. Det er en forudsætning for overholdelse af fristen, at den udnyttelse, der er påbegyndt inden fristens udløb, fortsættes og færdiggøres i et rimeligt tempo og normalt er afsluttet inden for et år efter fristens udløb. Et påbegyndt byggeri kan således ikke afbrydes i en længere periode og derefter genoptages. I så fald vil miljøgodkendelsen blive anset for bortfaldet.

Den ansvarlige for overholdelse af vilkårene er ejeren af ejendommen, Frølundvej 80, 7400 Herning.

Årsproduktion

4. Tilladt årsproduktion:
 - 13.500 smågrise (7,3-32 kg)
 - 11.500 slagtesvin (32 – 107 kg)

Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Staldafsnit nr.	Staldsystem	Antal	Vægt	DE	Antal stipladser
ST-166626 (eksisterende slagtesvine-stald)	Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33/67)	4.000	32-107	111,11	1.000
ST-171324 (klimastald)	Smågrise, toklimastald, delvis spaltegulv	13.500	7,3-32	67,50	2.077
ST-171325 (ny slagtesvinestald)	Slagtesvin, delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	7.500	32-107	208,33	1.875

Nedgang i slagtevægten må ikke konverteres til flere dyr. Ved små ændringer i produktionen skal der indsendes dokumentation for, at der ikke sker en stigning i lugt, ammoniak kg P/DE ab lager og DE.

Antallet af dyr angiver den tilladelige produktionsstørrelse. De angivne dyreenheder er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse⁵.

Ammoniakreducerende miljøteknologi

5. I staldafsnit ST-171325 (ny slagtesvinestald) skal stierne indrettes med 25-49 procent fast gulv. Det resterende areal i stierne skal være spaltegulv.
6. **Biologisk luftrensning**
 - a. Afkast fra ST-171325 (ny slagtesvinestald) skal tilsluttes et biologisk luftrensningsanlæg.
 - b. Luftrensningsanlægget skal levere en reduktion på 7 % af ammoniakfordampningen fra 7.500 slagtesvin, eller 14 % fra 3.750 slagtesvin, eller 28 % fra 1.875 slagtesvin.
 - c. Inden stalden tages i brug, skal der indsendes dokumentation for, at luftrensningsanlægget kan reducere ammoniakfordampningen med 7 % fra 7.500 slagtesvin, eller 14 % fra 3.750 slagtesvin, eller 28 % fra 1.875 slagtesvin.
 - d. Luftrensningsanlægget skal forsynes med differenstrykmåler, vandmåler samt ledningsevnesensor. Ledningsevnesensoren skal være placeret i overensstemmelse med den placering, som fremgår af den indsendte dokumentation, jf. vilkår 6 c.
 - e. Luftrensningsanlægget skal indstilles til at behandle udsugningsluften med det antal m³ luft pr. time, som fremgår af den indsendte dokumentation, jf. vilkår 6 c.
 - f. Luftrensningsanlægget skal være i drift året rundt.
 - g. Luftrensningsanlæggets ledningsevne skal overholde det antal milliSiemens (mS)/cm, som fremgår af den indsendte dokumentation, jf. vilkår 6 c.
 - h. Tryktabet over luftrensningsanlægget må ikke overstige det antal pascal (Pa), som fremgår af den indsendte dokumentation, jf. vilkår 6 c.
 - i. Luftrensningsanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget og forevises på Herning Kommunes forlangende.
7. **Fast overdækning af gyllebeholdere**
 - a. De nyetablerede gyllebeholdere LA-113896 og LA-113898 skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
 - b. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
 - c. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
 - d. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Herning Kommune skal straks underrettes herom.

Foder

8. Ved fodring af dyrene skal der minimum benyttes 2-faset fodring.

Slagtesvin

9. Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 6.514 kg P pr. år.

"P ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning:

$$P \text{ ab dyr pr. slagtesvin} = ((107 \text{ kg} - 32 \text{ kg}) \times 2,85 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 4,58 \text{ gram fosfor pr. FEsv/1000}) - ((107 \text{ kg} - 32 \text{ kg}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}) = 0,566475.$$

Der skal være fokus på fodereffektiviteten, således at der til enhver tid anvendes de bedst mulige foderblandinger til begrænsning af N og P fra dyrene ud fra nyeste viden om fodring af svin.

⁵ Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødnings, ensilage m.v. nr. 764 af 28/06 2012

Når ændringer i produktionseffektivitet og/eller fodersammensætning anvendes som virkemiddel til at nedsætte tilførslen af P til markerne, fastsættes vilkår som et krav til maksimalt P ab dyr.

Vilkåret gælder for samtlige dyr af den pågældende dyretype på husdyrbruget. Ansøger skal således acceptere, at samtlige husdyr i den pågældende dyregruppe i hele anlægget skal leve op til disse krav.

I forbindelse med tilsyn vil det maksimale indhold af P ab dyr blive kontrolleret på baggrund af følgende:

Slagtesvin: Antal producerede dyr i perioden x P ab dyr pr. svin x 365 dage / antal dage i opgørelsesperioden.

Dokumentation for beregningen af P ab dyr pr. dyr følger reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet. Dvs. dokumentationen skal mindst dække en sammenhængende periode på 350 dage (i perioden 15. september år 1 (fx 2013) til 15. februar år 3 (fx 2015)). Det skal som hovedregel være i form af effektivitetskontrol og logbog over de anvendte foderblandinger. Dokumentation uden effektivitetskontrol kan undtagelsesvis accepteres. I sådanne tilfælde skal P ab dyr dokumenteres på anden vis, dvs. en beregning ud fra totalt foderforbrug, indhold af fosfor ud fra logbog og opgørelser over indkøbte grise og solgte grise, herunder slagterifregninger.

Der skal være fokus på fodereffektiviteten, således at der til enhver tid anvendes de bedst muligt foderblandinger til begrænsning af N og P fra dyrene ud fra nyeste viden om fodring af svin.

Vaskeplads og afledning af vaskevand

10. Al vask af maskiner og redskaber skal foregå på en støbt plads med fast bund, hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlings- eller gyllebeholder.

Ansøger oplyser, at al vask af maskiner sker på adressen Frølundvej 83, 7400 Herning, hvor der findes en vaskeplads med afløb til gyllebeholder.

Rengøring af sprøjteudstyr samt påfyldning af sprøjtemiddel til marksprøjte skal foregå på en fast plads med tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder/gyllebeholder eller på godkendt udbringningsareal. Brug af vaskeplads skal ske som beskrevet i Herning Kommunes samlede vurdering. Udbringning skal ske jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning.

Gyllehåndtering

11. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn.
12. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning eller med gyllevogne, som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af husdyrgødning undgås.
13. Pumpning af gylle fra stalde til gyllebeholder skal ske indenfor tidsrummet klokken 07.00 til 17.00.

Det skal sikres, at der ved utilsigtet start ikke pumpes gylle udenfor tanken. Overpumpningen af gylle skal foregå under opsyn.

Uheld og driftsforstyrrelser

14. Beredskabsplanen skal være let tilgængelig og synlig for de ansatte og øvrige, der færdes på ejendommen. Den skal findes i et sprog, der forstås af de ansatte. Beredskabsplanens indhold skal udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Det er Herning Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan er BAT og derudover vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld.

Tankning af diesel- og fyringsolie

15. Tankning af diesel- og fyringsolie skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund. Tankningen skal ske under opsyn.

Herning Kommune har stillet vilkår om, at tankningsområdet for brændstof skal være udformet sådan, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Vilkåret er stillet, da der er stor risiko for spild på jorden, der hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes med brændstof.

Skadedyr

16. Der skal overalt på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium.

Der gøres opmærksom på, at opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes. Endvidere skal gener fra fluer bekæmpes effektivt. Derfor stilles der vilkår om dette forhold.

Lugt

17. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at staldene, udenomsarealer og fordringsanlæg holdes rene.

Støj

18. Husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau målt i dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden⁶ inden for den pågældende periode:

Dag	Kl. 07-18	55 dB(A)	(8 timer)
Aften	Kl. 18-22	45 dB(A)	(1 time)
Nat	Kl. 22-07	40 dB(A)	(1/2 time)
Lørdag	Kl. 07-14	55 dB(A)	(7 timer)
Lørdag	Kl. 14-22	45 dB(A)	(4 timer)
Søn- og helligdag	Kl. 07-22	45 dB(A)	(8 timer)

Udarbejdelse af handleplaner ved uforudsete gener

19. Hvis Herning Kommune vurderer, at eventuelle klager om støj-, lugt-, støv- og/eller lysgener er velbegrundede, skal husdyrbruget udarbejde en handlingsplan og efterfølgende at de stillede krav er overholdt. Handlingsplanen skal godkendes af Herning Kommune.

20. Udgiften til målingerne afholdes af ansøger og udføres i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger.

⁶ Midlingstiden er gennemsnitlig stør over tid kombineret med middelværdien over tid.

Udbringningsarealer

21. Udbringningsarealet må tilføres husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha, svarende til 34.875 kg N og 8.486 kg P.
22. Der skal på husdyrbrugets udbringningsarealer være mindst 4 % ekstra efterafgrøder, udover Plantedirektoratets til enhver tid gældende krav. De 4 % ekstra efterafgrøder kan **ikke** erstattes af opsparede efterafgrøder.
23. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning.
24. **Tilført husdyrgødning**
 - a. Der må maksimalt modtages 3,6 DE i husdyrgødning, svarende til 360 kg N og 83 kg P.

På arealerne 1-0, 2-0, 3-0, 4-0, 5-0, 6-0, 7-0, 12-0, 15-0, 16-0, 17-0, 29-0, 32-0, 32-1, 33-0, 33-1 og 51-0 er der i ansøgt drift beregnet en merbelastning ved udvaskningen på 0 mg nitrat pr. liter. For at opnå dette har ansøger valgt at benytte 4 % ekstra efterafgrøder.

Der er stillet vilkår om ekstra efterafgrøder udover de til enhver tid gældende krav om efterafgrøder. Formålet med de ekstra efterafgrøder er kontinuerligt at beskytte grundvandet mod udvaskning. Derfor må de ekstra efterafgrøder ikke erstattes af opsparede efterafgrøder.

Overholdelse af beskyttelsesniveauerne er under den forudsætning, at de standardsædskifter og gødningstiltag, som ansøger oplyser, ligger til grund for beregningen af fosfor- og kvælstofbelastningen fra husdyrbruget, overholdes. For at sikre at dette er overholdt, stilles der vilkår til dokumentation af sædskifte og gødningsplaner på alle ejede og forpagtede udbringningsarealer.

Såfremt der sker ændringer med hensyn til udbringningsarealernes omfang og placering i forhold til det, der indgår i miljøgodkendelsen – jf. bilag og kortbilag - skal dette anmeldes til Herning Kommune efter bestemmelserne i §§ 15-16 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Kommunen skal derefter vurdere om udbringning af husdyrgødning på de anmeldte arealer kan påvirke miljøet væsentligt – jf. § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ændring af udbringningsarealer: Nye arealer kan erstatte arealer i den allerede meddelte miljøgodkendelse, hvis disse som minimum dækker samme areal, og at disse ikke er mere sårbare. Der skal i den forbindelse skelnes mellem ejendommens arealer (ejede og forpagtede arealer) og arealer, hvor der indgås aftale om overførsel af husdyrgødning, idet nye arealer kun kan erstatte arealer inden for tilsvarende kategori. Kommunens vurdering af sårbarheden af de anmeldte arealer foretages som udgangspunkt ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, som er gældende på anmeldelsestidspunktet.

Anmeldelse af udskiftning af udbringningsarealer skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse den 1. august via IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk eller tilsvarende system. Kommunen skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der ønskes udskiftet. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Kommunen har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Udskiftning til arealer, som er mere sårbare end allerede godkendte arealer, kan kun ske efter forudgående godkendelse efter § 11, § 12 eller § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Egenkontrolvilkår

25. Herning Kommune skal straks orienteres om følgende forhold:
- Ejerskifte af virksomhed
 - Indstilling af driften for en længere periode
26. Til dokumentation for, at produktionsomfang, fodring, udbragte mængder af husdyrgødning og drift af arealerne er inden for godkendelsens rammer, skal følgende dokumenter opbevares imellem 2 miljøtilsyn og forevises ved tilsyn:
- Regnskaber for solgte dyr/slagteriefregninger
 - Markbog / gødningsregnskab
27. Ventilationsanlæg mm. skal kontrolleres af autoriseret firma 1 gang pr. år således, at det altid kører energimæssigt og miljø-mæssigt forsvarligt. Ved tilsyn skal kvittering for serviceeftersyn fremvises.
28. **Biologisk luftrensning**
- Der skal føres en logbog for luftrensningsanlægget, hvori følgende registreres:
 - Ledningsevnen (som minimum på timebasis)
 - Luftrensningsanlæggets driftstid
 - Månedlige målinger af vandforbruget og tryktabet
 - Tidspunkter for rengøring/skiftning af filtre
 - Enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed.
 - Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten/leverandøren om serviceeftersyn af luftrensningsanlægget. Luftrensningsanlægget skal kontrolleres af producenten/leverandøren mindst hver fjerde måned. Kalibrering af ledningsevnesensoren skal foretages mindst én gang årligt. Serviceaftalen med producenten skal opbevares på husdyrbruget.
 - Herning Kommune skal underrettes, såfremt luftrensningsanlægget er ude af drift i en periode på mere end en uge.
 - Logbogen / den elektroniske registrering af data, kontrolrapporter samt dokumentation for kalibrering af ledningsevnesensoren skal opbevares imellem 2 miljøtilsyn og forevises ved tilsyn.
29. **Fast overdækning af gylletanke**
- Der skal føres en logbog for gyllebeholderne, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
30. **Fosfor i slagtesvinefoder**
- Der skal føres en logbog, der skal indeholde følgende oplysninger:
 - vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt)
 - foderforbrug
 - det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i de enkelte foderblandinger.
 - Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
 - I forbindelse med den årlige indsendelse af gødningsregnskab til Plantedirektoratet skal den driftsansvarlige foretage en beregning af det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv på årsbasis. Beregningen af det gennemsnitlige indhold af fosfor skal ske på grundlag af det faktiske, registrerede forbrug af de enkelte blandinger eller på grundlag af det planlagte forbrug, hvis foderforbruget af de enkelte blandinger ikke registreres.
 - Logbogens oplysninger, indlægssedler, blandeforskrifter og årlige beregninger over det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv skal opbevares på husdyrbruget til næste samlede tilsyn og forevises på Herning Kommunes forlangende.
31. **Tilført husdyrgødning – udbringningsarealer**
- Der skal forelægge dokumentation for tilført mængde husdyrgødning fra andre anlæg på bedriften.

Egenkontrol af **Affald**: Ejendommen skal overholde Herning Kommunes erhvervsregulativ og bortskaffelse skal ske i overensstemmelse med dette. Endvidere er ejendommen omfattet af reglerne i Affaldsbekendtgørelsen⁷.

Farligt affald skal i henhold til Herning Kommunes erhvervsregulativ⁸ bortskaffes til godkendte modtageanlæg og transporten af farligt affald skal ske af godkendte transportører. Godkendte transportører og modtageanlæg kan findes på www.herning.dk under erhverv/ erhvervsaffald.

I henhold til Affaldsbekendtgørelsen⁹, kan op til 200 kg farligt affald pr. år afleveres på genbrugspladsen, men større mængder skal afhentes via en godkendt transportør. Dog må der ikke bortskaffes mere en 25 kg eller 25 l farligt affald af gangen.

Kvitteringer på korrekt bortskaffelse for affaldstyper under kategorien "farligt affald" skal gemmes i mindst 5 år og skal kunne forevises, når kommunen beder om det.

Virksomheder kan aflevere samme fraktioner som borgere, dvs. at virksomheder nu kan aflevere op til 10 asbestplader om året, men virksomheder kan fortsat ikke aflevere landbrugsplast og medicin fra landbrug og andre fraktioner, som almindelige borgere ikke har.

På genbrugspladserne i Herning, Aulum, Vildbjerg, Kibæk og Sdr. Felding udleveres der kvittering ved aflevering af farligt affald, som fx spildolie (i max 25 l emballage), oliefiltre, akkumulatorer, spraydåser, malingsrester, tomme oliedunke og kemikalierester (pesticidaffald). Der må dog maksimalt bortskaffes 200 kg farligt affald pr. år på genbrugspladserne.

Følgende må **ikke** afleveres på genbrugspladsen:

Affaldstype	Afleveringssted
– Medicinrester	Leveres til godkendt modtager af farligt affald
– Kanyler	Leveres til godkendt modtager af farligt affald
– Landbrugsplast	Leveres til godkendt modtager, fx Østdeponi
– Udtjente maskiner og udstyr	Skrøthandler

Afhentning af farligt affald, der ikke modtages på genbrugspladsen skal ske af godkendte transportører. Der kan findes link til Miljøstyrelsens liste på www.herning.dk/virksomheder

Registrering af affaldsproduktionen betragtes som BAT. Ejeren får derved mulighed for at skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen.

⁷ Affaldsbekendtgørelse nr. 224 af 07/03/2011

⁸ Bilag 1-1 i Regulativ for erhvervsaffald udstedt 1. juli 2010

⁹ § 39 stk. 5 i Affaldsbekendtgørelse nr. 224 af 07/03 2011

Herning Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet, opstartsmøde med miljøkonsulent, supplerende oplysninger fra ansøger, udtalelse fra Herning Kommunes Grundvandsteam samt Herning Kommunes registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har kommunen vurderet, at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Herning Kommunes opfattelse at:

- udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier,
- driften kan ske uden væsentlige gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- husdyrbruget drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger overholder udvidelsen afskæringskriterierne. Derfor meddeler Herning Kommune miljøgodkendelse til husdyrbruget på en række vilkår. I det følgende uddybes den samlede vurdering af det ansøgte.

Undersøgte alternativer

Alternative løsninger har været diskuteret, men det vurderes at det ansøgte projekt tager mest hensyn til naboer og omgivende natur og miljø og opfylder kravene til en effektiv svineproduktion. Det forventes, at det ansøgte projekt er fremtidssikret og at det vil give gode arbejdsforhold for ejer og medarbejdere, og at det vil give en god dyrevelfærd på ejendommen. Det vurderes, at den valgte placering til den nye stald er den mest optimale placering på ejendommen i forhold til udnyttelsen af byggefeltet, hensyn til naboer, naturområder, logistik, ressourceforbrug, smittebeskyttelse m.v. Det er ikke muligt at placere stalden andre steder, da dette vil give u hensigtsmæssigheder i forhold til foder, levering og afhentning af dyr og generel logistik på ejendommen.

0-alternativet beskriver forholdene, hvis udvidelsen ikke finder sted. 0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion, indtil produktionsapparatet er slidt ned. Ud fra et miljømæssigt og et dyrevelfærdsmæssigt perspektiv vil dette være u hensigtsmæssigt, idet der ikke vil blive foretaget investeringer i produktionsapparatet.

Herning Kommune vurderer, at de nødvendige alternativer er taget i betragtning.

Kommentarer ved høring til udvidelsen

Udkast til miljøgodkendelsen har været i høring i 6 uger fra den 08.08.2013 til den 19.09.2013. Der er ikke indkommet bemærkninger i høringsfasen.

Udtalelse fra andre myndigheder

Ejendommen og udbringningsarealerne er udelukkende beliggende i Herning kommune og udenfor områder hvor kommunen vurderer det relevant at inddrage andre myndigheder. Det har derfor ikke været relevant, at indhente udtalelse fra nabokommuner eller andre myndigheder.

Aftalearealer

Ansøger ejer eller forpagter selv alle udbringningsarealer, hvorfor der ikke er aftalearealer i det ansøgte projekt.

Vurderingsgrundlag

Miljøgodkendelsen og vurderingerne bygger på:

- Oplysninger fra ansøger og miljøkonsulent

- Opstartsmøde med miljøkonsulent
- Herning Kommunes oplysninger om områdets natur- og miljøforhold
- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget
- Målsætninger og retningslinjer fra Herning Kommuneplan 2013 - 2024
- Regionsplan 2005 Ringkøbing Amt

Redegørelse om ikke-samdrift

Udover Frølundvej 80, ejer ansøger ligeledes ejendommen på Frølundvej 83. Denne ejendom drives under samme CVR nr., men med separat CHR nr.

Naturklagenævnet har i orientering nr. 384, fra juni 2006 om "anlægsbegrebet" anført:

"Navnlig følgende vil indgå i vurderingen af, om der er tale om ét eller to anlæg: produktionsanlæggenes (bygningernes) indbyrdes placering, udbringningsarealerne, samarbejdet om produktionen og produktionsformen.

Det er almindeligt forekommende, at landmænd med to eller flere landbrugsejendomme driver arealerne på ejendommene ud fra en fælles driftsplanlægning med bl.a. fælles gødningsregnskab. Husdyrgødning bliver i visse tilfælde også udbragt på tredje mands ejendom, de såkaldte aftalearealer, der eventuelt modtager husdyrgødning fra flere andre landbrugsproduktioner. Det er bl.a. på denne baggrund nævnets opfattelse, at fælles udbringningsarealer ikke i sig selv medfører, at to eller flere ejendomme (husdyrproduktioner) skal betragtes som ét anlæg i VVM-reglernes forstand. Vægten skal lægges på, hvorvidt det er muligt at beregne miljøpåvirkningen for hver husdyrproduktion for sig.

Fælles udbringningsarealer, gødningsregnskab, markdriftsplanlægning, redskaber, foderindkøb og personale, herunder samme ejer, samt det forhold, at husdyr flyttes mellem ejendommene, udgør stordriftsfordele, som skaber økonomisk afhængighed mellem ejendommene, og som vil indgå i vurderingen af, om der er tale om ét eller to anlæg. Men ingen af de nævnte forhold medfører i sig selv, at der er tale om et integreret produktionsteknisk fællesskab. Et sådan fællesskab vil typisk kræve, at produktionen er tilrettelagt på en sådan måde, at det teknisk set ikke er muligt at drive husdyrproduktionen på ejendommene hver for sig."

Naturklagenævnet (i dag Natur og Miljøklagenævnet) lægger altså bl.a. vægt på "hvorvidt det er muligt at beregne miljøpåvirkningen for hver husdyrproduktion for sig", og om der er tale om "et integreret produktionsteknisk fællesskab".

Der er ca. 590 m mellem de to ejendomes skønnede lugtcentre.

Det vurderes endvidere, at husdyrproduktionen på de to ejendomme teknisk set kan drives hver for sig.

Herning Kommune vurderer derfor, at det ikke er nødvendigt at godkende de to anlæg som samdrift, da begge anlæg kan adskilles både forureningsmæssigt og teknisk.

Ejendommens beliggenhed ift. omgivelserne

Anlæggets beliggenhed

Jf. § 20 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal kommunen sikre sig, at risikoen for forurening, eller væsentlige gener for omgivelserne, begrænses, hvis et anlæg ligger mindre end 300 meter fra:

- en beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren
- et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Husdyrbruget er ifølge Herning Kommuneplan 2013 – 2024 beliggende i primært landbrugsområde. Produktionsanlægget ligger cirka 1,6 km nordøst for Gjellerup by, der er nærmeste byzone. Nærmeste samlede bebyggelse er Faurholt, der ligger cirka 3,6 km nordøst for produktionsanlægget. Se bilag 2. Omkring ejendommen ligger spredt landbrugsbebyggelse og beboelse og mange af markarealerne er adskilt af læhegn.

Den nye stald bygges tæt op ad ejendommens eksisterende staldanlæg på den sydlige side af staldanlægget væk fra Frølund. Desuden bygges der ny kornsilo, fortank samt 2 nye overdækkede gyllebeholdere umiddelbart sydøst for de eksisterende staldanlæg. De nye anlæg falder derfor visuelt sammen med de eksisterende staldanlæg. Se bilag 1.

Tabel 1, Afstandsforhold fra nybyggeri (stalde samt gødningsopbevaringsanlæg)

Anlægstype	Afstandskrav	Målt afstand fra nybyggeri
1) Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter	29 meter
2) Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter	> 200 meter
3) Vandløb (herunder dræn) og søer	15 meter	226 meter
4) Offentlig vej, privat fællesvej	15 meter	167 meter
5) Levnedsmiddelvirksomhed	25 meter	> 25 meter
6) Beboelse samme ejendom	15 meter	69 meter
7) Naboskel	30 meter	137 meter
8) Nærmeste nabo	50 meter	190 meter

Herning Kommune vurderer, at det samlede bygningsanlæg - efter udbygningen – vil fremstå som en driftmæssig enhed. Der kræves således ikke tilladelse efter § 22 i husdyrloven. Herning Kommune vurderer endvidere, at udvidelsen er erhvervmæssig nødvendig jf. ansøgers beskrivelse af alternativer. Herning Kommune vurderer, at afstandskrav jf. husdyrlovens § 6 og § 8 er overholdt.

Landskabsvurdering /varetagelse af de landskabelige værdier

De eksisterende og planlagte bygninger på Frølundvej 80 ligger udenfor områder udpeget af landskabelige hensyn. På baggrund af de forelagte planer af det fremtidige byggeri på Frølundvej 80, vurderes det, at byggeriet ikke vil give anledning til en væsentligt ændret oplevelse af landskabet. Det vurderes derfor også, at der ikke er behov for at foretage kompenserende indretninger for at nedtone den visuelle fremtoning af det planlagte byggeri af hensyn til oplevelsen af landskabet.

Herning Kommune vurderer, at opførelsen af de nye bygninger ikke væsentligt vil forringe de landskabelige værdier.

Naboforhold

Lugt

Lugtgener fra anlæg

I Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug er der fastsat en række lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig på henholdsvis 5, 7 og 15 $OU_{E^{15}}$ pr. m^3 luft. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Ved lugtgenearfstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier, med hensyn til de tre forskellige områdetyper, netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de

fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E¹⁵ pr. m³ luft ikke overskrides i mere end 1 % af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden.

Lugtgeneaftandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter fra den del af byzone og den pågældende beboelse i samlet bebyggelse, der ligger nærmest det pågældende staldanlæg, er andre husdyrbrug med mere end 75 DE. Tilsvarende forøges lugtgeneaftanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig uden landbrugspligt. Dette sker for at indregne effekten (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgeneaftandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for den pågældende områdetype. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtavgivelsen.

Lugtgenegrænse for nabo, lokalplan, byzone, samlet bebyggelse:

Lugtgeneberegning	Beregnet geneafstand (m)	Faktisk afstand (m)
Byzone	787	1.697
Samlet bebyggelse	602	3.625
Enkelt bolig	290	374

Oplysningerne om den kumulative effekt skal bruges i lugtberegningen. Er der andre husdyrbrug over 75 DE, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzonen, den samlede bebyggelse eller enkeltbolig uden landbrugspligt skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen. Både Frølundvej 79 og Frølundvej 83 har tilladelse til en produktion over 75 DE. Herning Kommune har skønnet, at afstanden fra centrum af de to staldanlæg til Frølundvej 81 (enkeltbolig uden landbrugspligt) er henholdsvis 135 meter og 185 meter. Da der ikke er andre ejendomme med over 75 DE indenfor 100 meter af naboejendommen eller indenfor 300 meter ift. samlet bebyggelse og byzone, er der ikke nogen kumulativ effekt.

Udvidelsen af dyreholdet overholder afskæringskriteriet for lugtgener for de omkringboende, da alle typer beboelse ligger udenfor de beregnede geneafstande. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende. Det må dog forventes, at beboelser indenfor konsekvensområdet vil opleve øget lugt, idet lugtgeneaftanden øges ved det ansøgte projekt, men lugtgenerne er beregnet til at ligge under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt. Konsekvensområdet er beregnet til 903 meter.

Støj

I forbindelse med udvidelse af dyreholdet må forventes at medføre mere støj, både fra dyrene og de medfølgende aktiviteter.

Anøger oplyser, at de væsentligste støjkloder vil være:

- Støj fra ventilationsanlæg
- Støj fra indblæsning af korn
- Støj fra kompressor
- Støj fra traktorer og transportere

Følgende tiltag mod støjkloder er vurderet til at have en positiv effekt:

- at motorerne i ventilatorerne er placeret i den nederste del af afkastene
- at indblæsning af korn i kornsiloen vil kun ske over få dage i løbet af høstperioden
- at kompressor står i værkstedet og vurderes ikke at give støjgener udenfor ejendommen

Når udvidelsen er foretaget, kan der forekomme mere støj fra traktorer og transportere. Antallet af transportere pr. dag skønnes i ansøgt drift at være under to i gennemsnit. Det vurderes ikke at være til væsentlig gene for de omkringboende. Det vurderes endvidere at ejendommens faste anlæg m.v. ikke vil give anledning til væsentlig støjpåvirkning af omgivelserne.

Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er Sønder Feldborg Plantage, der ligger cirka 19 km fra staldanlægget, mens nærmeste Ramsarområde er Ringkøbing Fjord mere end 49 km væk. På grund af afstanden vurderer Herning Kommune, at udvidelsen af dyreholdet og de medførende aktiviteter ikke vil påvirke disse områder.

Herning Kommune vurderer, at afstanden til nærmeste naboejendom er så stor, at ejendommens faste anlæg m.v. ikke vil give anledning til støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre uacceptable gener for de omkringboende. Derfor er det ikke fundet nødvendigt at kræve en støjmåling udført. Endvidere vurderer Herning Kommune, at udvidelsen af dyreholdet og de medførende aktiviteter ikke vil påvirke nærmeste fuglebeskyttelsesområde Sønder Feldborg Plantage og nærmeste Ramsarområde Ringkøbing Fjord på grund af afstanden.

Støv

Ansøger oplyser, at der vil være støv fra dyrene, dog ikke i et omfang så det opleves udenfor staldene. Der vil ikke være støvgener i forbindelse med daglig håndtering af foder, da det foregår i et lukket system, og da der fodres med vådfoder. I forbindelse med høst og indblæsning af korn i siloen, kan der forekomme støvgener.

Pga. afstanden og placeringen syd for nærmeste nabo vurderes det, at naboer ikke vil opleve gener i forbindelse med støv ved høst. Transporter til og fra husdyrbruget forventes ikke at give væsentlige støvproblemer, på grund af udkørselsforhold fra ejendommen.

Herning Kommune vurderer, at transporten til og fra husdyrbruget samt indblæsning af korn ikke vil give væsentlige støvproblemer. Skulle der mod forventning opstå støvproblemer, skal ansøger udarbejde en handleplan til afhjælpning af disse.

Skadedyr

Ansøger oplyser, at der i forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr. Der holdes generelt en god hygiejne i staldene og ved foderopbevaringen, så tiltrækningen af skadedyr minimeres. På denne måde forekommer der ikke store skadedyrs-gener fra stalden i nudriften. For at holde skadedyrsniveauet på et minimum, fortsætter det forebyggende arbejde i den nye stald, og det forventes derfor ikke, at der vil optræde flere gener efter udvidelsen.

Fluer

Fluegener minimeres ved at der bruges rovfluer i staldene.

Rotter

Bekæmpelse af rotter og andre skadedyr foregår i samarbejde med en professionel skadedyrsbekæmper, og efter retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Herning Kommune vurderer, at ejendommens forebyggelse og bekæmpelse af flue- og skadedyr er tilstrækkelig. Der stilles dog krav om, at ansøger som minimum skal følge Statens Skadedyrslaboratoriums vejledning om flue- og rottebekæmpelse på ejendomme med husdyr.

Lys

Lys i staldene

Ansøger oplyser, at der ikke vil være gener fra staldenes indendørs belysning, da det vil være slukket om natten.

Udendørslys

Der er udendørsbelysning ved stuehuset, ved maskinhuset og på den østlige gavl af staldene. Denne belysning vil ikke være tændt om natten. Som udgangspunkt vil der ikke være belysning udenfor bygningerne om natten.

Herning Kommune vurderer, at lyset i og udenfor staldafsnittene ikke vil give væsentlige problemer. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset uden for ejendommen formindskes.

Døde dyr

Ansøger oplyser, at døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsel, udviklet til formålet.

Herning Kommune vurderer, at idet selvdøde og aflivede dyr overdækkes med fast overdækning indtil afhentning, opbevares på en skyggefuld afhentningsplads hævet over jorden og afhentningsstedet ligger i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej, bliver døde dyr opbevaret forsvarligt.

Affald, olie og kemikalier

Alt affald på ejendommen skal håndteres, sorteres og opbevares efter regulativ for erhvervsaffald i Herning Kommune.

Ansøger oplyser, at brændbart affald i form af plast, papirsække, aftøringspapir og tom rengjort emballage bliver opsamlet i containere og bortskaffes via godkendt modtager eller til kommunal genbrugsplads.

Jern og metal afhændes til produkthandler, og glas m.m. bortskaffes via godkendt modtager eller til kommunal genbrugsplads.

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og -rester samt kanyler bortskaffes via godkendt modtager eller sendes med dyrlægen retur.

Der opbevares ikke pesticider på ejendommen.

Spildolie opbevares på fast gulv uden afløb i værkstedet/maskinhuset. Emballage og rester afhændes til godkendt aftager eller kommunal genbrugsplads.

Dieselolie opbevares i godkendte tanke på betongulv.

Der gøres opmærksom på at Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines af 23. marts 2010 skal overholdes. Især gøres der opmærksom på afsnittet om egenkontrol § 34 stk. 4 og stk. 6 samt afsnittet om inspektion og tæthedsprøvning af nedgravede tanke § 42.

Herning Kommune har en forskrift for opbevaring af olie og kemikalier, som skal følges.

Herning Kommune vurderer, at med ansøgers beskrivelser af opbevaring af olie og kemikalier og den eksisterende forskrift, er der taget de nødvendige forholdsregler til opbevaring af olie og kemikalier for at sikre mod forurening.

Transport

Ansøger oplyser, at i den fremtidige produktion øges antallet af transportere fra cirka 414 til 688 transportere årligt. Arbejdskørsel til og fra produktionen sker ad Frølundvej (se bilag 3).

Hovedparten af transporterne udgøres af transportere med levering af smågrise og afhentning af slagtesvin til slagtning, samt husdyrgødning og foder. Transporterne med husdyrgødning og korn er sæsonbetinget, mens levering og afhentning af svin sker ugentligt. På dage med gyllekørsel og kornkørsel er der en rimelig stor trafik med deraf følgende støjgener.

Der henstilles til, at al transport skal foregå indenfor almindelig arbejdstid for at mindske gener. Sæsonbetonet arbejde kan forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Herning Kommune vurderer, at på trods af den store stigning i antallet af transporter, vil det ikke give væsentlige gener for naboer, da udkørselsforholdene sker via offentlig vej.

Påvirkning af jord

Gylle

Ansøger oplyser, at al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn.

Herning Kommune vurderer, at en gyllevogn med påmonteret pumpe og returløb vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning. For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der vilkår om, at al håndtering af gylle skal foregå under opsyn. Samtidig skal håndteringen af gyllen foregå på en sådan måde, at eventuelle gener begrænses.

Udbringning af gylle

Ansøger oplyser, at udbringning af gylle primært foretages med slangeudlægger i veletableret afgrøde eller det nedfældes i græsmarker og på sortjord for at minimere lugtgener og mindske ammoniakfordampningen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Udbringningen af husdyrgødning vil være begrænset til få dage om året og arbejdet foretages, så vidt det er muligt, indenfor normal arbejdstid.

Der kan forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt husdyrgødning. Omfanget vil afhænge af temperatur, vindforhold og evt. nedbør. Eftersom gylle udbringes på veletablerede afgrøder med slæbeslanger eller nedfældes, minderes ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre ammoniakfordampning og hurtigere optagelse i planterne. Ansøger vil søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering af sædskifte og benytte de mest optimale vejforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest muligt og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig.

Gyllebeholdere

I forbindelse med udvidelsen bygges 2 nye overdækkede gyllebeholdere på hver 4.000 m³. Disse vil fremover opbevare al gyllen fra Frølundvej 80. To eksisterende gyllebeholdere rives ned i forbindelse med nybyggeriet. Der findes endvidere en eksisterende gyllebeholder på 1.987 m³ ca. 370 meter sydøst for ejendommen. Denne gyllebeholder vil fortsat blive benyttet, men ikke til opbevaring af gylle fra Frølundvej 80. Ifølge landzonetilladelse til eksisterende beholder på 1.987 m³, skal der etableres skjærmende beplantning omkring den, ligesom beholderen skal fjernes når brug ophører.

Ansøger oplyser:

- at der er tale om stabile gyllebeholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- at gyllebeholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- at gyllebeholdernes bunde og vægge er tætte og beskyttede mod tæring
- at gyllen kun omrøres umiddelbart før udkørsel af gylle
- at der ikke er stationære pumper
- at gyllebeholderne er overdækkede
- at overdækningen på gyllebeholderne kun er åben ved omrøring og påfyldning af gyllevogn
- at gyllebeholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen

Opbevaringskapaciteten

Opbevaringskapaciteten af gylle mm. på ejendommen er efter udvidelsen på 14 måneder (se bilag 4). Hermed er Husdyrbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet opfyldt.

Herning Kommune vurderer, at gyllevogn med påmonteret pumpe og returløb vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning. For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der vilkår om, at al håndtering af gylle skal

foregå under opsyn. Samtidig skal håndteringen af gyllen foregå på en sådan måde, at eventuelle gener begrænses. Herning Kommune vurderer, at placeringen af gyllebeholderen overholder gældende afstandskrav.

Brændstof

Når traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof m.m., er der stor risiko for spild på jorden. Derfor har Herning Kommune stillet vilkår om, at påfyldningspladser skal være udformet, så der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Herning Kommune vurderer, at med de stillede vilkår vil jord og grundvand være tilstrækkeligt beskyttet mod spild og forurening.

Påvirkning af grundvand

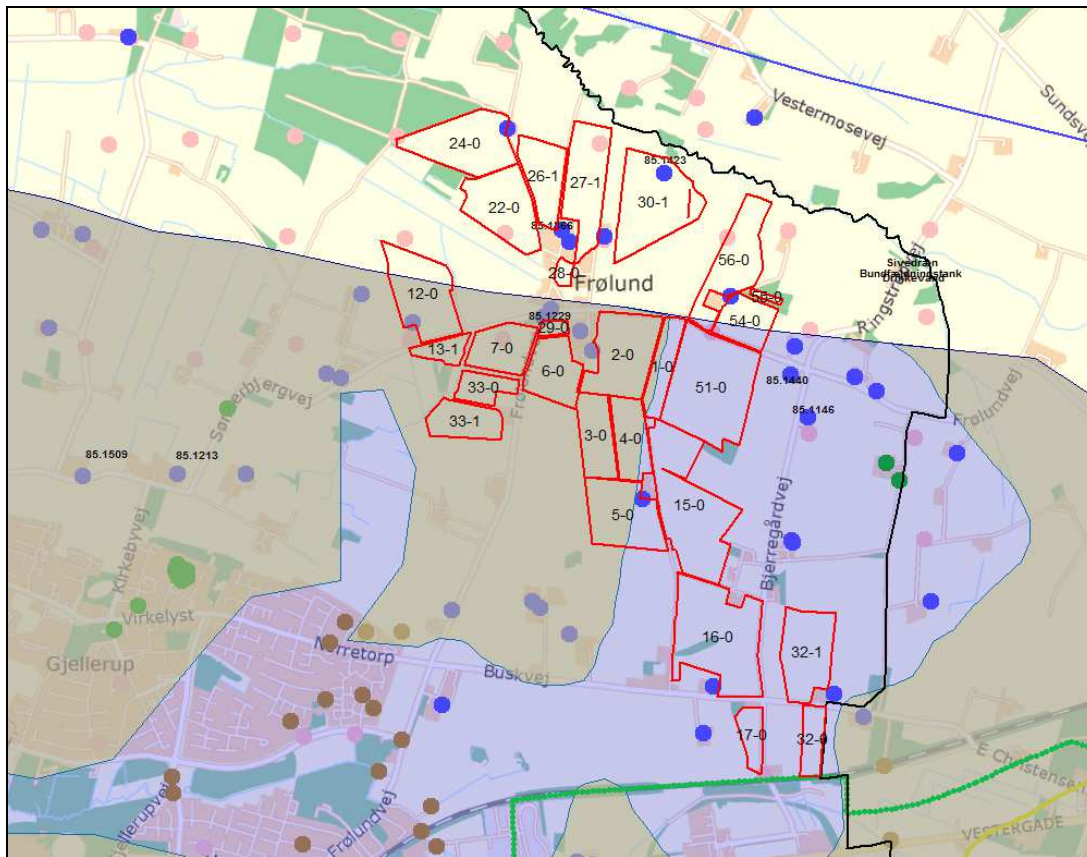
Grundvand

I henhold til de generelle beskyttelsesniveauer, der er nævnt i bilag 3 i Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, kan der i forbindelse med udvidelse af husdyrproduktion ikke tillades nogen merbelastning inden for nitratfølsomme indvindingsområder, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter ved den ansøgte drift. En miljøgodkendelse skal endvidere leve op til udarbejdede indsatsplaner med hensyn til drikkevandsbeskyttelse.

I Herning Kommune vurderes der konkret på udvaskningsberegninger på arealer der ligger i nitratfølsomt indsatsplanområde, nitratfølsomt indvindingsopland (NFI) samt nitratfølsomt område med særlige drikkevandsinteresser. Derudover foretages der en konkret vurdering af nitratudvaskningen hvis udbringningsarealerne ligger indenfor en afstand af 300 meter fra fælles vandindvindingsboringer samt i indsatsplanområder.

NFI, udpegninger

Herning Kommunes Grundvandsteam har vurderet:

”En stor del af arealerne tilhørende Frølundvej 80, Herning ligger i nitratfølsomt OSD-område. Det drejer sig om arealerne 2-0, 3-0, 4-0, 5-0, 6-0, 7-0, 12-0, 13-1, 29-0, 33-0 og 33-1. På arealerne er der beregnet en udvaskning af nitrat fra rodzonen til grundvandet på 65 mg/l. Der er ingen merbelastning med nitrat i eftersituationen.

En beregning på naboarealer som tilhører en anden ejendom viser at planteavlensniveauet for nitrat ligger på ca. 63 mg/l. På arealer i nitratfølsomme områder er det optimalt hvis udvaskningen af nitrat ligger på planteavlensniveau eller lavere. Det vurderes dog at udvaskning af nitrat fra rodzonen til grundvandet på 65 mg/l ligger meget tæt på planteavlensniveau.

Herning Kommune accepterer derfor en udvaskning af nitrat fra rodzonen til grundvandet på 65 mg/l på nedenstående arealer: Mark nr. 2-0, 3-0, 4-0, 5-0, 6-0, 7-0, 12-0, 13-1, 29-0, 33-0 og 33-1.

Generelt skal udvaskningen af nitrat fra rodzonen til grundvandet være så lav som muligt i de nitratfølsomme indvindingsområder (NFI).”

For at opnå ingen merbelastning med nitrat i eftersituationen har ansøger valgt at benytte 4 % ekstra efterafgrøder. Derfor er der stillet vilkår om 4 % ekstra efterafgrøder udover de til enhver tid gældende krav om efterafgrøder.

Der gøres opmærksom på at der er en 5 meter sprøjte- og gødningsfri zone omkring markvandingsboringer, havevandingsboringer og private drikkevandsboringer. Tilsvarende er der en 25 meter sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandværksboringer (almen vandforsyning).

Det er registeret følgende boringer på eller nær ejendommens udbringningsarealer:

- Nær mark nr. 5-0: DGU arkivnr.: 85.1151. Markvandingsboring. 5 m sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringen.
- På mark nr 54-0: DGU arkivnr.: 85.1979. Markvandingsboring. 5 m sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringen.
- Nær mark nr. 12-0: DGU arkivnr.: 85.1148. Markvandingsboring. 5 m sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringen.
- Nær mark nr. 30-1: DGU arkivnr.: 85.1423. Markvandingsboring. 5 m sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringen.
- Nær mark nr. 24-0: DGU arkivnr.: 85.1147. Markvandingsboring. 5 m sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringen.

Herning Kommune vurderer, at grundvandet er tilstrækkeligt beskyttet mod nitratudvaskning ved de generelle landbrugsregler og med vilkår om 4 % ekstra efterafgrøder.

Påvirkning af overfladevand

Overfladevand

Plantevæksten i fjorde, indre farvande og søer er i vid udstrækning bestemt af tilførslerne af kvælstof og fosfor fra oplandene til de pågældende fjorde m.v. For store tilførsler medfører typisk en forringet miljøtilstand i disse vandområder.

I fjorde og indre farvande kan både kvælstof og fosfor – i varierende grad – virke begrænsende for plantevæksten, mens plantevæksten i søer typisk er begrænset af fosfortilførslen.

I vandløb har diffus næringsstofflørsel typisk mindre betydning for miljøtilstanden, da andre faktorer har større betydning herfor. Erosion og overfladisk afstrømning, som direkte fører organisk materiale – herunder husdyrgødning – til vandløb, vil kunne forringe miljøtilstanden i de pågældende vandløb, mens de næringsstoffer, som et vandløb derved fører med sig, vil kunne forringe miljøtilstanden i nedstrømsliggende søer, fjorde og indre farvande.

Indhold af næringsstoffer i husdyrgødning

Indholdet af næringsstoffer i husdyrgødning har stor betydning for tabet af ammoniak, nitrat og fosfor til omgivelserne. I ansøgningen er indholdet af kvælstof og fosfor i den producerede husdyrgødning beregnet på grundlag af normal for næringsstof i husdyrgødning, udarbejdet af Danmarks JordbrugsForskning. Det er på det grundlag, Herning Kommune vurderer, om overfladevandet påvirkes.

Husdyrbrugets påvirkning af overfladevand

Jævnfør husdyrloven og husdyrgødningsbekendtgørelsen skal kommunen vurdere om ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening fra anlægget til miljøet. Derfor skal der vurderes på spildevand, vaskepladser, udledning af tagvand og vand fra befæstede arealer, samt sanitært spildevand, for at forebygge forurening med gylle, sanitært spildevand og forurenende stoffer såsom pesticidrester mm.

Referencesædskiftet

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. IT-systemet fastlægger et referencesædskifte for alle husdyrbrugets arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs pr. 1. januar 2007. For hver mark skal desuden aktivt vælges et sædskifte. Da der for udvidelsen på ejendommen er valgt samme sædskifte, et S4-sædskifte, som referencesædskiftet på alle marker, stilles ingen krav til sædskiftet i miljøgodkendelsen.

Spildevand

Spildevand fra ansøgt produktionen udgøres primært af vand fra rengøring af stalde og fra drikkevandsspild, i alt ca. 1.850 m³. Spildevandet ledes til gyllebeholder. Nedenfor følger oversigt over alle spildevandstyperne:

Type	Anslået m ³	Afledes til
Spildevand fra drikkevandsspild, rengøring og overbrusning	1.850	Gyllesystem
Tagvand fra eksisterende stalde/bygninger	1.750	Nedsivning på egne arealer
Tagvand fra ny stald	750	Nedsivning på egne arealer
Spildevand fra husholdning	150	Septiktank
Spildevand fra medarbejderfaciliteter	100	Septiktank

Der er stillet vilkår om vaskeplads. Vaskepladsen skal laves som et befæstet areal med afløb til opsamlingsbeholder. Ved vask af maskiner kan der være olie og andre forurenende stoffer, som vaskes af maskinerne.

Ansøger oplyser, at al vask af maskiner sker på adressen Frølundvej 83, 7400 Herning, hvor der findes en vaskeplads med afløb til gyllebeholder.

Herning Kommune vurderer, at afledning af spildevand fra staldanlægget, nedsivning af tagvand og afledning af sanitært spildevand sker efter gældende regler.

Søer

Ingen af udbringningsarealerne er beliggende i oplandet til Svanholm Sø, Knudmose Sø, Fuglsang Sø, Søby Sø, Kraftsværkssøen, Gødstrup Sø, Sidetagssø M, Sunds Sø eller Søbylejet. Sund Sø og Søby Sø er Lobelie søer beskyttet efter § 7, mens Gødstrup Sø,

ifølge Herning Kommuneplan 2009-2020 er målsat som et område med naturligt og alsidigt plante og dyreliv. For de resterende søer må tilstanden ikke forringes. Derved har alle søerne et søopland, som der skal tages hensyn til.

Ingen af udbringningsarealerne er beliggende i umiddelbar nærhed (dvs. inden for 20 meter) af andre søer, herunder både § 3-beskyttede søer og ikke beskyttede søer.

Ansøger oplyser, at der ikke udbringes husdyrgødning på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede udbringningsarealer, da der er fare for afstrømning til søer eller lignende.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrholdet på ejendommen og landbrugsdriften af udbringningsarealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af relevante søer, da der ikke er risiko for overfladisk afstrømning af husdyrgødning ned mod søer.

Vandløb

Mark nr. 6-0, 7-0, 12-0, 13-1, 22-0, 24-0, 33-0, 33-1, 104-0, 106-0 og 106-1 er vandløbsnære (dvs. inden for 20 meter fra vandløbet).

Jævnfør Herning Kommuneplan 2009-2020 må vandløb ikke anvendes til formål, der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. Indtil vandplanerne i Herning Kommune træder i kraft gælder dog gældende bekendtgørelser samt retningslinjerne for vandløb mm. i Regionsplan 2005 for Ringkøbing Amt.

De pågældende vandløb afvander alle til Storå som er A-målsat. Målsætningen var jævnfør Regionsplan 2005 opfyldt. Storå har sit udløb i Nissum Fjord.

Ansøger oplyser, at der ikke udbringes husdyrgødning på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede udbringningsarealer, da der er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lignende. Ansøger oplyser ligeledes, at der som minimum holdes 10 meter sprøjte, gødsknings- og dyrkningsfri bræmmer til vandløbene langs udbringningsarealerne.

Udbringningsarealerne skræner på intet sted mere end 6 ° ned mod vandløbene.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrbedriften og i den forbindelse landbrugsdriften af udbringningsarealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af relevante vandløb, da der ikke er større risiko for overfladisk afstrømning af husdyrgødning ned mod vandløbene.

Nitrat

Kvælstofudvaskning

Ud fra arealers forskellige evne til at reducere nitrat på det udvaskede kvælstofs vej fra marker til sårbare Natura 2000-vandområder, har Staten fået foretaget en udpegning af områder, hvor der ikke vurderes at ske mere end en 75 %-reduktion. Disse områder er – afhængigt af reduktionsevne – kategoriseret i de såkaldte nitratklasser 1, 2 og 3.

For udbringningsarealer beliggende i områder med nitratklasse 1-3 skal der, i henhold til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, være et lavere husdyrtryk end de generelle harmoniregler giver mulighed for – eller anvendes bestemte virkemidler, som mindsker kvælstoftabet.

Beskyttelsesniveauet for nitrat er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav ud fra nitratklasse 1-3. Afhængig af udbringningsarealernes placering, vil der på ejendomsniveau blive beregnet et samlet krav til hele husdyrbruget. Reduktionspotentialet, som ligger bag nitratklassen, er et udtryk for hvor stor en del af kvælstoffet, der bliver tilbageholdt i jorden og derved ikke kommer ud i de danske farvande.

Beregning af nitratudvaskning

Alle udbringningsarealerne ligger udenfor nitratklasse 1-3, derfor er arealerne robuste. Robustheden af arealerne vurderes ud fra, at arealerne ligger i et opland til et Natura 2000-område, der er meget sårbart overfor kvælstofudvaskning. Da arealerne ligger udenfor nitratklasserne, tilbageholdes mellem 76-100 % af kvælstoffet jf. sårbarhedskortet og reduktionskortet.

Beregning af det maksimale dyretryk DE_{max} og det reelle dyretryk DE_{reel} for ansøgt drift:

DE_{max} : 1,4 DE/ha.

DE_{reel} : 1,4 DE/ha.

Da DE_{reel} er lig med DE_{max} , er beskyttelsesniveauet for nitrat-overfladevand overholdt.

Beregning af udvaskning af N via FarmN (kg N/ha DE_{max} uden virkemidler og kg N/ha DE_{reel} med virkemidler):

KgN/ha DE_{max} : 85,9 kgN/ha.

KgN/ha DE_{reel} : 84,0 kgN/ha.

Da kg N/ha DE_{reel} er mindre end kg N/ha DE_{max} , er beskyttelsesniveauet for nitrat-overfladevand overholdt. Der er anvendt ekstra efterafgrøder som virkemiddel, hvilket der er sat vilkår til.

Herning Kommune vurderer, at de generelle harmoniregler er tilstrækkelige i forhold til kravene for overfladevand og der er ikke krav om yderligere vilkår.

Påvirkning af Natura 2000-vandområder

Natura 2000-områder

EU har udpeget naturområder til vands, som set i et europæisk perspektiv er særligt værdifulde. Disse områder kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for habitat-, ramsar- og fuglebeskyttelsesområderne.

Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU. Den enkelte kommune skal blandt andet vurdere, hvor stor N-udledningen fra det ansøgte projekts udbringningsarealer er i forhold til hvilket opland udbringningsarealerne er beliggende i. I Herning Kommune er der 3 vandoplade til hhv. Ringkøbing Fjord, Nissum Fjord og Limfjorden.

Dyretryk i kystoplandet

Stigende dyretryk i kystoplandet

I Miljøstyrelsens afskæringskriterium for, om et husdyrprojekt vil medføre skadesvirkning på overfladevande, indgår der blandt andet en vurdering af udviklingen i dyretrykket i området, hvor projektet ønskes gennemført.

I det tilfælde, hvor dyretrykket er stigende, skal det fremgå af ansøgningen, at fra de arealer, som anvendes til udbringning af husdyrgødning, vil der ikke være en større nitratudvaskning, end hvad der svarer til udvaskningen fra et handelsgødet planteavlbrug.

Med en reduktion af nitratudvaskningen til niveauet for et planteavlbrug menes, at udvaskningen nedbringes til et niveau, hvor der på den pågældende bedrift anvendes et planteavlssædskifte (S1 på lerjord og S3 på sandjord) og kun gødes med handelsgødning.

Beregning af nitratudvaskning

Dyretrykket i oplandet til Nissum Fjord har siden 2007 været faldende. Derfor stilles der ikke krav om, at udvaskningen fra de arealer, som anvendes til udbringning af husdyrgødning, ikke må være en større, end hvad der svarer til udvaskningen fra et handelsgødet planteavlbrug.

Vurdering af potentiel nitratudvaskning til Natura 2000-vandområder

Natura 2000-områder er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver: EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsarkonventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

EF-fuglebeskyttelsesområderne er områder, der har til formål at beskytte og forbedre levevilkårene for de vilde fuglearter i EU. Ramsarområder er vådområder med rigt fugleliv og så mange vandfugle, at de har international betydning. Områderne er indeholdt i EF-fuglebeskyttelsesområderne. EF-habitatområder er områder, der er udpeget på baggrund af naturtyper og arter, som er af betydning for EU.

Før Herning Kommune træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen¹⁰, af kommunen foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV.

Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen¹¹. Dette medfører, at hvis det ikke, på baggrund af objektive kriterier, kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre, påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes af en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunens vurdering, ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder det, at der skal udarbejdes en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens¹² bilag 3. Vurderer Herning Kommune, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår, for at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunen forpligtet til dette. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelige til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunen afslå at godkende ansøgningen.

Nitratpåvirkning af Nissum Fjord

I forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug skal kommunen vurdere, om forudsætningerne for de givne vandoplade, hvori husdyrbrugets udbringningsarealer er lokaliseret, er opfyldt.

På baggrund af analyser, som DMU har foretaget ifm. vandplanerne, har Miljøstyrelsen¹³ opstillet følgende afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke medfører en skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskningen, herunder Natura 2000-områder og på levesteder og yngle- og rasteplasser for beskyttede arter:

- Pkt. 1A:** Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007,
- Pkt. 1B:** Eventuelle andre kilder til nitratudvaskning end husdyrproduktionen, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal inddrages i vurderingen på en sådan måde, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end husdyrproduktionen skal medføre et krav om reduktion af det samlede dyretryk i det aktuelle opland med tilsvarende effekt på nitratudvaskningen,
- Pkt. 1C:** Gennemførte initiativer¹⁴, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Hvis pkt. 1A - 1C er opfyldt, skal der efterfølgende vurderes om det enkelte brug kan overholde pkt. 2A / 2B

- Pkt. 2A:** Nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 % eller mere af den samlede

¹⁰ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

¹¹ Hjertermuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

¹² Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

¹³ [Wiki, digital vejledning, nitrat overfladevand](#)

¹⁴ Fx etablering af vådområder med henblik på at gennemføre vandplanlægningen efter miljømålsloven

nitratudvaskning til det aktuelle område, dog

Pkt. 2B: Må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

Ad pkt. 1A, vurdering af udviklingen i kystoplandet til Nissum Fjord

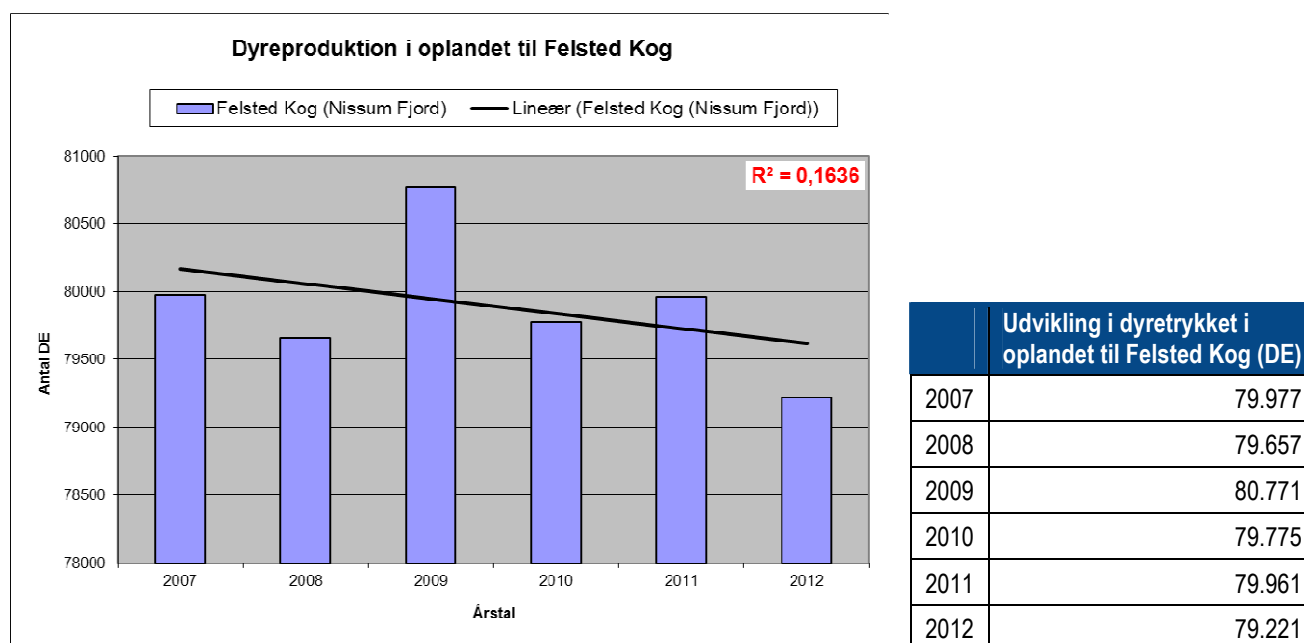
Miljøstyrelsen har udgivet en samlet opgørelse over dyretrykket¹⁵. Antallet af dyr er trukket fra CHR-registret for 2007 og frem. Der er foretaget en omregning fra antal dyr på stald til antal dyreenheder for hver af de relevante dyregrupper. I oversigten er der taget højde for, at normtallene for beregning af dyreenheder er ændret.

Nissum Fjord

Alle ansøgers ejede og forpagtede udbringningsarealer er beliggende i kystopland til Nissum Fjord. Alle udbringningsarealer i Herning Kommune, afvander til Felsted Kog. Felsted Kog, den inderste del af Nissum Fjord, er afsnøret fra resten af Nissum Fjord. Den inderste del af Nissum Fjord, dvs. området Felsted Kog, er stærkt belastet med næringsstoffer, hvilket betyder at målsætningen for området ikke er opfyldt.

Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder er nr. 58, Nissum Fjord. Felsted Kog er udpeget som "kystlagune" (1150) i forhold til habitatområdet.

Det er vurderet, at udviklingen i dyretrykket for Felsted ikke kan beregnes vha. lineær regression, da korrelationskoefficient¹⁶ $R^2 = 0,16$ og dermed ikke opfylder betingelserne. I stedet benyttes en direkte sammenligning af husdyrholdets størrelse i det seneste opgørelsesår og niveauet pr. 1. januar 2007, hvilket viser at dyretrykket er faldet med 0,9 %. Herning Kommune vurderer, at antallet af DE i oplandet til Feldsted Kog i perioden fra 2007 til 2012 har været faldende, hvorved forudsætning 1A er opfyldt.

Ad pkt. 1B

¹⁵ Data kan ses på <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

¹⁶ Værdien R er den såkaldte korrelationskoefficient. R^2 angiver graden af sammenhæng mellem de to parametre. Den resterende del af variationen i den afhængige parameter skyldes tilfældig variation. Hvis $R^2 = 1$ er der en perfekt lineær sammenhæng, og hvis $R^2 = 0$ er der overhovedet ingen sammenhæng.

I perioden 1989-2005 er kvælstofafstrømningen reduceret med omkring 31 %, hvilket skyldes en forbedret spildevandsrensning, reduceret udledning fra dambrug samt et fald i udledningen fra landbrugsarealer som følge af vandmiljøindsatsen.

I perioden 2001 – 2005 udgjorde landbrugets bidrag af den samlede landbaserede tilførsel af kvælstof til Nissum Fjord 63 %, mens det naturlige baggrundsbidrag var på 26 %. Resten af tilledningen kommer fra punktkilder, hvor hovedparten kommer fra renseanlæg og dambrug. I de 12 % kommer hovedparten fra renseanlæg og dambrug. Se tabellen nedenfor.

Kvælstoftilførsel til Nissum Fjord ¹⁷	2005-2009		2015	
	(Tons N)	%	(Tons N)	%
Abent land				
– Naturlig baggrundsbelastning	593	26	593	27
– Landbrug	1.444	63	1.400	63
Punktkilder				
– Renseanlæg	96	4	96	4
– Regnbetingede udledninger	29	1	29	1
– Dambrug	92	4	87	4
– Industri	0	0	0	0
– Spredt bebyggelse	24	1	22	1
Bruttotilførsel	2.276	100	2.227	100
Retention	191	8	187	8
Nettotilførsel, stofafstrømning til hav	2.086	92	2.040	92

Frem til 2015 forventes der at ske en yderligere reduktion i belastningen af vandområderne med næringsstoffer som resultat af allerede iværksatte eller planlagte tiltag inden for Hovedvandopland til Nissum Fjord. Således forventes VMPIII, ændring fra afgræsning til slæt, allerede vedtagne større naturgenopretningsprojekter samt kommunernes igangværende indsats på spildevandsområdet, at bidrage til yderligere reduktion i kvælstofafstrømningen på cirka 3 %.

Punktkilder og spredt bebyggelse

I henhold til vandplanen for Nissum Fjord er den samlede udledning af kvælstof fra punktkilder for 2010 opgjort til 241 ton N / år.

Renseanlæg er den største punktkildeudleder af kvælstof til Nissum Fjord. På de eksisterende rensningsanlæg anvendes der allerede i dag den bedst tilgængelige rensning i relation til fjernelse af kvælstof og fosfor, hvorfor der kun kan forventes en marginal base-lineeffekt fra disse kilder.

Udledningen fra ferskvandsdambrugene i Hovedvandopland Nissum Fjord er siden midten af 1990'erne forblevet stort set uændret. Fra 2005 og frem til 2015 nedlægges og ombygges en del dambrug, med store reduktioner af den organiske udledning, mindre reduktion i fosforudledningen, men stort set ingen reduktion i udledningen af kvælstof. Årsagen til dette er, at der i forbindelse med moderniseringer og etablering af forbedret rensning på dambrugene, ofte gives tilladelse til et større foderforbrug, og at fodermængden ofte sælges til andre dambrug, når dambrug nedlægges.

I forhold til de regnvandsbetingede udløb forventes udledningerne at stige som følge af, at fælleskloakerede områder ændres til separatkloakerede områder. Disse ændringer forventes imidlertid at være af mindre betydning i forhold til udledningerne fra f.eks. renseanlæg.

¹⁷ Vandplan 2010-2015. Nissum Fjord. Miljøstyrelsen 2011

I forhold til den spredte bebyggelse foregår der en løbende ændring fra direkte udledninger af spildvand til godkendte nedslivningsanlæg, hvilket forventes at reducere udledningen til recipienten. Herudover kloakeres der løbende nye områder i det åbne land, hvorved spildevandsrensningen til stadighed forbedres.

Samlet vurdering pkt. 1B

Samlet vurderer Herning Kommune, at der ikke har fundet en øget nitratudledning sted for andre kilder i oplandet til Nissum Fjord, herunder særskilt til Felsted Kog i perioden 2007 til 2010, hvorved forudsætningen for pkt. 1B er opfyldt.

Ad. pkt. 1C

Herning Kommune har ikke inddraget initiativer, der er gennemført med henblik på at opfylde vandplanlægningen efter miljømålsloven til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland, hvorved forudsætningen for pkt. 1C er opfyldt.

Samlet vurdering pkt. 1A – 1C

Der er Herning Kommunes vurdering, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt, jvf. pkt. 1A-C. Herning Kommune vurderer derfor, at det ansøgte, i kumulation med andre planer og projekter ikke vil have en skadevirkning fra nitratudvaskningen til Natura 2000 Habitatområde N65 / H58, Nissum Fjord, herunder Felsted Kog, ift. Pkt. 1A – 1C.

Pkt. 2A – 2B

Ifølge Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning er det beskrevet, hvordan kommunen kan foretage vurderingen af nitratudvaskningen til overfladevande¹⁸. Formålet med vurderingen er at undersøge, om nitratudvaskningen kan have en skadevirkning på vandbase-rede naturtyper på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områder (akvatiske naturtyper inkl. fjorde, bugter og vige).

Den digitale husdyrvejledning lægger et objektive kriterium til grund for vurderingen af, om det kan udelukkes, at et husdyrprojekt, når det overholder det fastlagte beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen til overfladevande, kan have en skadevirkning på et Natura 2000-vandområde. Husdyrgodkendelseslovens fastlagte beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen til overfladevande (nitratklasser) er således uændret, og ligger således fortsat til grund og er indarbejdet i de foreliggende vandplaner.

AD pkt. 2

Nissum Fjord er opdelt i mere eller mindre adskilte bassiner. I sådanne fjorde vil det, jf. DMU's rapport nr. 787, have en negativ effekt på miljøet, hvis næringsstoffølserne flyttes 'indad' i fjorden. Vandområderne Felsted Kog er en del af den indre del af Nissum Fjord, og Herning Kommune vurderer, bl.a. på baggrund af ovenstående, at de skal betragtes som et forholdsvist lukket bassin.

Ifølge Miljøstyrelsens fastlagte afskæringskriterium for påvirkning fra projektet i sig selv, må nitrat- og fosforudvaskningen fra det samlede husdyrbrug ikke overstige 5 % af den samlede udvaskning af hhv. nitrat og fosfor fra det aktuelle opland, hvor projektet ønskes gennemført. Hvis udvaskningen sker til et vandområdet, der er karakteriseret som et lukket bassin, må udvaskningen fra det samlede husdyrbrug ikke overstige 1 % af den samlede udvaskning af hhv. nitrat og fosfor fra det aktuelle opland, hvor projektet ønskes gennemført.

Herning Kommune vurderer, at Felsted Kog, pga. den ringe vandudskillelse med resten af fjorden, skal betragtes som et særligt følsomt område / lukket bassin, hvorfor dette skal vurderes selvstændigt, da en øget belastning af dette område vil påvirke området væsentligt negativt. Nitratudvaskningen fra det ansøgte husdyrbrug, ikke må udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, jvf. pkt. 2B.

Natura 2000-område	N65 - Nissum Fjord	
Delområde – kystopland	Hele fjorden	Felsted Kog

¹⁸ Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, jf. bekendtgørelsens § 11 stk. 2 – 6 og habitatbekendtgørelsen

Opland til Natura 2000-området	167.200 ha	120.243 ha.
Opland til Nissum Fjord /Felsted Kog	100.249 ha	68.678 ha.
Nuværende kvælstofbelastning ¹⁹	2.130 ton N /år	1.704 ²⁰ ton N /år
Ejede og forpagtede arealer		
Nitratklasse 0	279,07 ha	279,07 ha
Nitratklasse I	0 ha.	0 ha.
Nitratklasse II	0 ha.	0 ha.
Nitratklasse III	0 ha.	0 ha.
Areal til udbringning i alt	279,07 ha	279,07 ha
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen)	76-100 (middel 88 %)	76-100 (middel 88 %)
Udvaskning fra rodzonen kg N/ha (NUDRIFT, FarmN)	79,2 Kg N/ha/år	79,2 Kg N/ha/år
Udvaskning fra rodzonen kg N/ha (ANSØGT DRIFT, DEreel)	84,0 kg N/ha/år	84,0 kg N/ha/år
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen (kg N/ha/år) (ansøgt drift – nudrift = 84,00 kg N/ha/år – 79,2 kg N/ha/år)	4,8 Kg N/ha/år	4,8 Kg N/ha/år
Samlede husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000-område (ton N / år) (0,125 x antal ha x udvaskning fra rodzonen = 0,125 x 279,07 ha x 4,8 kg N/ha/år)	167,4 kg N/år	167,4 N/år
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000-område (pct./ promille) (167,4 kg N/år / 2.130.000 kg N/år (eller 1.704.000 kg N/år) x 1.000)	0,08 ‰	0,10 ‰

Det ansøgte har beregningsmæssigt en husdyrgødningsbetinget belastning svarende til 0,10 ‰ af den samlede udvaskning til Felsted Kog. Samlet set udleder det ansøgte 0,08 ‰ til hele Nissum Fjord. I henhold til afskæringskriteriet vil det ansøgte således ikke i sig selv have en skadevirkning på Natura 2000-områder, der ligger i Nissum Fjord.

Da den samlede kvælstofudledning fra husdyrbruget til Felsted Kog og Nissum Fjord således udgør mindre end 1 %, finder Herning Kommune, at der, i den konkrete sag, ikke er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udledningen af kvælstof til Nissum Fjord. Derfor forventes næringsstofudvaskningen fra udbringningsarealerne ikke at resultere i målbare ændringer af næringsstofkoncentrationen i Nissum Fjord.

Herning Kommune vurderer på den baggrund, at den maksimale merbelastning pr. år ikke har væsentlig betydning for fjordens målsætning og integritet, da stigningen i udvaskningen udgør en lille del af den samlede udledning til Nissum Fjord og næppe målbar. Dermed vurderer Herning Kommune, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Samlet vurderer af kvælstofudvaskningen

Herning Kommune vurderer ud fra det ovenstående, at det ansøgte projekt, i kumulation med andre planer og projekter, ikke vil have en skadevirkning fra nitratudvaskningen til Natura 2000-områder i Nissum Fjord.

Fosfor

Fosforoverskud

I henhold til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug²¹, har Staten fået foretaget en udpegning af områder, hvor der vurderes at være størst risiko for tab af fosfor til Natura 2000-vandområder, der er overbelastet med fosfor.

– For arealer på drænedede lerjord med et fosfortal under Pt 4,0 stilles der ingen krav. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug (Fosforklasse 0).

¹⁹ Fra tabel 2.4.8., nuværende og fremskrevet kvælstofbelastning, Kilde: Vandplan, 1.4 Nissum Fjord, Miljøstyrelsen, dec. 2011

²⁰ Omkring 80 % af den samlede næringsstoftilførsel til Nissum Fjord løber ind i Felsted Kog. Kilde: forslag til Vandplan, 1.4 Nissum Fjord

²¹ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31. marts 2009 med efterfølgende ændringer

– For arealer på drænede lerjord, hvor fosfortallet er mellem Pt 4,0-6,0, stilles krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må øges med 4 kg P/ha/år. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug, og kravet til fosforoverskuddet vil altid være opfyldt hvis fosforoverskuddet ikke overstiger 4 kg P/ha/år i efter-situationen (Fosforklasse 1).

– På lavbundsarealer stilles krav om et maksimalt fosforoverskud på 2 kg P/ha/år. Med lavbundsarealer menes lave arealer i forhold til recipient med permanent højtstående grundvand, som er detailafvandet ved dræning eller grøftning. Arealerne er dog ikke omfattet af kravet, hvis ansøger kan dokumentere ved jordbundsanalyser, at jern-fosforforholdet (F_eBD:PBD-molforholdet) er over 20. Jordbundsanalyserne vedrørende F_e/P-forholdet skal udtages af en uvildig instans. (Fosforklasse 2).

– For arealer på drænede lerjord, hvor fosfortallet er over Pt 6,0 stilles krav om fosforbalance (Fosforklasse 3).

Tilførslen af fosfor fra marker til overfladevand sker hovedsagelig ved udvaskning via dræn, overfladisk afstrømning, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning.

Udbringningsarealer i opland til Nissum Fjord

Alle udbringningsarealerne ligger i opland til Nissum Fjord. Nissum Fjord er udpeget som et Natura 2000-område overbelastet med fosfor²².

En del af udbringningsarealerne svarende til 15,22 ha ligger i fosforklasse II. Fosforklasse II er lavbundsarealer. Se bilag 5. Med lavbundsarealer menes lave arealer i forhold til recipient med permanent højtstående grundvand, som er detailafvandet ved dræning eller grøftning²³. For disse udbringningsarealer er der krav om et maksimalt fosforoverskud på 2 kg P/ha/år. Pga. fejl i IT-ansøgningssystemet er lavbundsarealet beliggende på mark nr. 106-0 og 106-1 i stedet beregnet som beliggende på mark nr. 28-0. Arealet af denne mark svarer til arealet af lavbundsarealerne beliggende på mark nr. 106-0 og 106-1.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om det ansøgte udbringningsareal, kan det beregnes om beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Fosforoverskuddet er beregnet ud fra det aktuelle standardsædskefte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning. Det fosforoverskud, som kan tillades fra husdyrbrugets arealdrift, skal regnes på bedriftsniveau og eventuelle vilkår vedrørende fosforoverskud skal knyttes til bedriftsniveau. Der udbringes i ansøgt drift 30,4 kg P/ha pr. år, mens der fraføres 19,4 kg P/ha pr. år. Det giver et gennemsnitligt fosforoverskud på alle udbringningsarealer på 11,0 kg P/ha pr. år. Endvidere viser beregningerne, at det maksimalt tilladte fosforoverskud pr. ha er beregnet til 11,5 kg P/ha/år. Derved er beskyttelsesniveauet for fosfor overholdt og der skal ikke ske en yderligere reduktion.

Fosforpåvirkningen af Nissum Fjord

Nissum Fjord er udpeget som et Natura 2000-område overbelastet med fosfor²⁴. Ifølge Miljøstyrelsens WIKI vejledning²⁵ findes der p. t. ikke beregningsmetoder, der konkret kan vise sammenhængen mellem tilført fosfor til udbringningsarealerne og tab af fosfor til vandmiljøet.

Tilføres der mere fosfor til udbringningsarealerne, end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen²⁶. Derfor er beskyttelsesniveauet²⁷ for fosforoverskud i oplande, der afvander til Natura 2000-vandområder, som er overbelastet med fosfor, fastsat ud fra faktorer, som giver risiko for tab af fosfor på længere sigt.

Beskyttelsesniveau

²² For udpegning se <http://kort.arealinfo.dk/>, vælg landbrug, fosforklasser.

²³ Bekendtgørelse 2011-04-06 nr 291 om ændring af bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

²⁴ For udpegning se <http://kort.arealinfo.dk/>, vælg landbrug, fosforklasser.

²⁵ Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug, løbende opdatering.

²⁶ Herunder transportveje for fosfor i form af dræn og lign.

²⁷ jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og 4.

Beskyttelsesniveauet for fosforoverskud er på den baggrund fastlagt ud fra udbringningsarealernes fosfortal²⁸, jordtype og dræningsforhold samt på grundlag af fremskrivninger af strukturudviklingen i husdyrbrugene. Heri er det forudsat, at husdyrtrykket i et givet opland ikke øges, men enten er konstant eller faldende. Dyrtrykket i oplandet til Nissum Fjord er faldende.

Herning Kommune vurderer derfor, at fosforoverskuddet kan beregnes som foreskrives i Miljøstyrelsens WIKI-vejledning.

Beregning af fosforoverskud

Det kan ikke kvantificeres hvor stor en del af fosforoverskuddet, der reelt vil tilføres recipienten. Derfor skal fosforoverskuddet vurderes ud fra en "worst case" situation, jævnfør WIKI-vejledningen. Miljøstyrelsen foreslår at kommunerne bruger følgende grundlag og parametre ved den endelige vurdering:

I landbrugsjord ophobes der i gennemsnit 2.000 kg P/ha i de øverste 25 cm jordlag. Der tabes gennemsnitligt 0,2 kg P/ha. Fra landbrugsarealer tabes der maksimalt 1 kg P/ha, mens der på udyrkede arealer tabes ca. 0,08 kg P/ha.

Vurdering af fosforpåvirkningen af Nissum Fjord

Nedenstående beregninger af fosforbelastningen til Nissum Fjord er baseret på et eksempel fra Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen vurderer, at påvirkning af fosfor under 1 % af den samlede påvirkning ikke vil kunne måles.

Belastning af vandplansområde	Oplandsberegning	
	Hele Nissum Fjord	Felsted Kog
Samlet areal i oplandet	167.876 ha	120.251 ha
Opdyrket areal i oplandet (68 % af samlet areal)	167.876 ha x 0,68 = 114.156 ha	120.251 ha x 0,68 = 81.771 ha
Fosforbelastning fra dyrket areal i oplandet (0,2 kg P/ha)	114.156 ha x 0,2 kg P/ha = 22.831 kg P	73.353 ha x 0,2 kg P/ha = 16.354 kg P
Fosforbelastning fra udyrket areal i oplandet (0,08 kg P/ha)	53.720 ha x 0,08 kg P/ha = 4.298 kg P	46.898 ha x 0,08 kg P/ha = 6.542 kg P
Fosforbelastning fra øvrige kilder (bebyggelse)	²⁹ 17.100 kg P	17.100 kg P x (120.251/167.876) = 12.255 kg P
Fosforbelastning i alt fra oplandet	44.229 kg P	35.151 kg P

Ejede og forpagtede arealer	Ansøgt drift
Ansøgt udbringningsareal	279,07 ha
Fosforoverskud pr. ha, jf. ansøgning	11,0 kg P/ha
Procentvis forøgelse i godkendelsesperioden	11,0 kg P x 8 år = 88,0 kg P 88,0 kg P / (2.000 kg P/100) = 4,4 %
Worst case udvaskning	1 kg P/ha
Worst case påvirkning fra Husdyrbruget	279,07 ha x 1 kg P/ha x 4,4 % = 12,28 kg
Husdyrbrugets andel af fosforbelastningen	Resultat (procent)
Andelen af fosforbelastningen fra udbringningsarealer	12,28 kg P x 100 / 35.151 kg P = 34,9 %

²⁸ Jordens fosfortal er en indikator for fosforpuljens størrelse.

²⁹ Tabel 2.2.2, Vandplan – Hovedvandopland Nissum Fjord (2010), Miljøministeriet

Husdyrbrugets andel i Hele Nissum Fjord	12,28 kg P x 100 / 44.229 kg P = 0,03 %
---	--

Det ansøgte har beregningsmæssigt en fosforudvaskning svarende til henholdsvis 0,03 % af den udvaskning til Felsted Kog og 0,03 % af den udvaskning til hele Nissum Fjord.

På baggrund af dette vurderer Herning Kommune, at udvidelsen ikke i sig selv, eller i sammenhæng med andre projekter, vil kunne medføre væsentlig fosforpåvirkning af Nissum Fjord / Felsted Kog.

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Herning Kommune vurderer, at det ansøgte projekt ikke kunne påvirke Natura 2000-området Nissum Fjord væsentligt negativt, da husdyrbrugets påvirkning i godkendelsesperioden på 8 år er under 1 %.

Påvirkning af natur

Det generelle ammoniakreduktionskrav

I miljøgodkendelsesordningen er der taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af blandt andet den generelle reduktion af ammoniak emissionen (30 % reduktion på udvidelsen i forhold til referencestaldsystem).

Overholdelse af reduktionskrav

Projektet medfører en stigning i kvælstofemissionen på 2.248,65 kg N/år i forhold til nudrift. Den samlede emission fra anlægget efter udvidelsen bliver på 4.423,07 kg N/år. Herved er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager for den del af dyreholdet, der udvides, opfyldt. Endvidere reduceres der med 111,92 kg N/år ud over det, der er nødvendig for at opfylde kravet.

Herning Kommune vurderer, at med den valgte staldtype, overdækning af nye gyllebeholdere samt biologisk luftvasker overholder anlægget det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager.

Arealstatus

Udbringningsarealerne er på i alt 279,07 ha. Se oversigt i bilag 6. Ejendommen, der er konventionel drevet, har et harmonikrav på 1,4 DE/ha. Det vurderes, at harmonikravet er overholdt.

Ifølge kommuneplanen 2013-2024 er husdyrbruget og dets udbringningsarealer placeret i landzone og i primært jordbrugsområde.

Spredningskorridorer

Ingen af udbringningsarealerne er beliggende i områder, der i Herning Kommuneplan 2013-2024 er udpeget som spredningskorridor..

Beskyttede naturtyper i forhold til kvælstof

Ammoniakemission fra anlæg, påvirkning af naturområder

Hovedparten af ammoniakemissionen fra et husdyrbrug vil på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition (kvælstofnedfald), som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for cirka 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere ammoniakdepositionen i forhold til omkringliggende natur.

Idet ansøgningen er indsendt efter 15. marts 2011 skal den behandles ifht. Lov nr. 122 af 23/02/2011 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og bek. nr. 291 af 6. april 2011 (gældende fra 10. april 2011) om ændring af bekendtgørelse om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Der skal foretages en vurdering af overholdelse af kravene i bekendtgørelsens § 11, jf. bekendtgørelsens bilag 3.

Jævnfør loven må der ikke foretages ændringer eller udvidelser af husdyrbrug, der ligger mindre end 10 meter fra de naturtyper, som er omfattet af § 7 hvis det pågældende projekt giver anledning til øget ammoniakfordampning fra produktionsanlægget. Derudover fremgår af bilag 3 i bekendtgørelsen, hvor meget ammoniakdeposition fra et produktionsanlæg der må afsættes på nærmere definerede § 7 naturtyper.

Der skal således foretages en vurdering af:

1. **Totaldepositionen på naturområder omfattet af lovens § 7, stk. 1 nr. 1 beliggende indenfor Natura 2000-områder – en række nærmere bestemte naturtyper samt heder og overdrev beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. (Kategori 1-natur)**
2. **Totaldepositionen på naturområder omfattet af lovens § 7, stk. 1, nr. 2 beliggende udenfor Natura 2000-områder – Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. (Kategori 2-natur)**
Merdepositionen af øvrige ammoniakfølsomme naturtyper efter konkret vurdering – øvrige heder, moser og overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove (Kategori 3-natur)

Beskrivelse af natur

Kategori 1 natur:

Natura 2000-landområder

EU har udpeget terrestriske naturområder, som set i et europæisk perspektiv, er særligt værdifulde. Disse områder kaldes Natura 2000-områder og er en fælles betegnelse for habitat-, og fuglebeskyttelsesområderne.

Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU. Såfremt marken er helt eller delvist beliggende indenfor habitatafgrænsningerne, skal ændringer i dyrknings- og gødningsintensiteten anmeldes til den kommune, hvori marken er beliggende.

Ovstrup Hede

Nærmeste EF-habitatområde og kategori 1 naturområde er Ovstrup Hede med Røjen Bæk nr. 249. Se bilag 7. Ovstrup Hede ligger cirka 11,7 km nordvest for anlægget og cirka 7,5 km fra nærmeste udbringningsareal. Ovstrup Hede ligger mellem Herning og Holstebro er et 490 hektar fredet område med indlandshede, nåletræsplantage, enge, overdrev og vandløb. Indlandshedens flora og fauna er sårbar. Ovstrup Hede er A-målsat i Herning Kommuneplan 2013-2024. For A-målsatte områder er målet, at de bevares med deres sjældne plante- og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne.

Ovstrup Hede er udpeget på baggrund af naturtyper:

Nr.	Naturtyper	Nr.	Naturtyper
3260	Vandløb med vandplanter	6410	Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
4010	Våde dværgbusksamfund med klokkeling	7140	Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand
4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)	7230	Rigkær
6230	Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund		

Endvidere er nedenstående arter også en del af udpegningsgrundlaget:

Nr.	Arter	Nr.	Arter
1037	Grøn kølleguldsmed (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)	1355	Odder (<i>Lutra lutra</i>)
1096	Bæklampret (<i>Lampetra planeri</i>)		

Grøn Kølleguldsmed er medtaget på Habitatsdirektivets bilag IV og er udpeget som en af de arter, som Herning Kommune er særlig forpligtet til at passe på. Ifølge Den Danske Rødliste blev guldsmeden tidligere negativ påvirket af eutrofiering, udretning af vandløb og hårdhændet vandløbsvedligeholdelse. Da tilstanden i vandløbene er i bedring, er det nu formentlig udelukkende hård vandløbs-

vedligeholdelse, som kan påvirke arten negativt. Baggrundsbelastningen for området ligger på 15 kg N/år. Naturtypen har en tålegrænse på 10-25 kg N/ha/år.

Beskyttelsesniveau og kumulativ effekt

Der er ved beskyttelsen af kategori 1 natur indbygget en kumulationsmodel. Der tages derved højde for den akkumulerede effekt af produktionen i naturområdet.

Antal øvrige brug	Maksimal totaldeposition
>1 husdyrbrug udover husdyrbruget der ansøger	0,2 kg N/ha pr år
1 husdyrbrug udover husdyrbruget der ansøger	0,4 kg N/ha pr år
0 husdyrbrug udover ansøger	0,7 kg N/ha pr år

Vurdering af ammoniakemission fra anlæg, påvirkning af kategori 1 natur

Udvidelse af svineproduktion fra 187,69 DE til 386,94 DE vil medføre en meremission på 2.248,65 kg N/år og en samlet emission fra anlægget på 4.423,07 kg N/år.

Der er foretaget depositionsregning på naturområde beliggende i Herning Kommune via det elektroniske ansøgningssystem. Der er anvendt skema nr. 49.960, version 4.

Naturtype	Målsætning	Tålegrænse (kg/ha/år)	Afstand til stald/lager	Merbelastning (kg/ha)	Maksimal totaldeposition kg/ha)
Eng	C	15-25	930 m	0,1	0,3

På grund af afstanden på ca. 11,7 km samt en maksimal totaldeposition på 0,3 kg N/ha/år i en afstand på 930 meter nordøst for anlægget er det vurderet, at en evt. N-deposition fra Frølundvej 80 på Ovstrup Hede ikke vil overskride en maksimal totaldeposition på 0,2 kg N/ha/år.

Herning Kommune vurderer, at ammoniakfordampningen fra anlægget og fra udbringning af husdyrgødning på udbringningsarealerne ikke vil påvirke habitatområdet Ovstrup Hede mere end det kan tåle på grund af den lange afstand.

Kategori 2 og 3 natur:

Anlæg

Det nærmeste kategori 3 naturområde er beliggende 930 meter nordøst for anlægget. Nærmeste kategori 2 natur ift. ejendommen er et hedeområde ca. 4,0 km mod nordvest. Se bilag 8.

Arealer

Der er ikke registreret § 3 naturområder indenfor udbringningsarealerne.

Mark nr. 30-1, 56-0, 106-0 og 106-1 ligger umiddelbart opad områder beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Vurdering af ammoniakemission fra anlæg, påvirkning af kategori 2 og 3 natur

Udvidelse af svineproduktion fra 187,69 DE til 386,94 DE vil medføre en meremission på 2.248,65 kg N/år og en samlet emission fra anlægget på 4.423,07 kg N/år.

Der er foretaget depositionsregning på nærmeste kategori 3 naturområde beliggende i Herning Kommune via det elektroniske ansøgningssystem. Der er anvendt skema nr. 49.960, version 4.

Naturtype	Målsætning	Tålegrænse (kg/ha/år)	Afstand til stald/lager	Merbelastning (kg/ha)	Maksimal totaldeposition kg/ha
Eng	C	15-25	930 m	0,1	0,3

Målsætningerne for søer, moser og heder er taget fra Herning Kommuneplan 2013-2024. For de § 3 registrerede naturområder er der tillige tålegrænser. Tålegrænse heder: 10-25 kg N/ha/år (M revling og hedelyng: 10-20 kgN/ha/år, M klokkelyng 5-10 kgN/ha/år) og moser: 5-25 kg N/ha/år. Endvidere er den generelle baggrundsbelastning for området, hvor husdyrbruget ligger, fastsat til 14,5 kg N/ha/år.

Beskyttelsesniveau for kategori 2 natur er max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

Beskyttelsesniveau for kategori 3 natur er ligeledes max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år, dog kan kommunen tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Kategori 2- natur

Nærmeste kategori 2 natur ift. ejendommen er et hedeområde ca. 4,0 km nordvest for anlægget. På grund af afstanden samt en maksimal totaldeposition på 0,3 kg N/ha/år i en afstand på 930 meter nordøst for anlægget er det vurderet, at en evt. N-deposition fra Frølundvej 80 er væsentlig mindre end beskyttelseskriteriet for kategori 2 natur på 1 kgN/ha/år, og derfor vurderet ikke at medføre mere N-belastning, end der kan tåles..

Kategori 3- natur

Nærmeste kategori-3 natur ift. ejendommen er et engområde ca. 930 nordøst for anlægget. Der er beregnet en maksimal totaldeposition på 0,3 kg N/ha/år på området. Dette er væsentligt mindre end det fastsatte beskyttelseskriterie på 1 kg N/ha/år, og N-belastningen vurderes derfor ikke at være større, end mosen kan tåle. Da de øvrige kategori 3 naturområder ligger længere væk og dermed påvirkes med en mindre merbelastning, vurderes beskyttelseskriteriet på disse områder også overholdt.

Ammoniakfølsom skov

Nærmeste ammoniakfølsomme skov er et større skovbevokset område ca. 1,2 km nordvest for anlægget. På grund af afstanden samt en maksimal totaldeposition på 0,3 kg N/ha/år i en afstand på 930 meter nordøst for anlægget er det vurderet, at en evt. N-deposition fra Frølundvej 80 er væsentlig mindre end det fastsatte beskyttelseskriterie på 1 kg N/ha/år, og derfor vurderes ikke at medføre mere N-belastning, end der kan tåles.

Vurdering af ammoniakemission fra arealer, påvirkning af naturområder

Ved udbringning af gylle kan der konstateres påvirkning af nærliggende arealer på op til 1 kg N/ha/år indenfor 10 meter fra markkant som følge af afdrift. Nogle af udbringningsarealerne ligger op til beskyttet natur. Det anbefales derfor, at udbringning af gylle på mark nr. 30-1, 56-0, 106-0 og 106-1 ikke sker i vejr med risiko for afdrift.

Markerne var dyrket i nudrift. Der vil således ikke ske en intensivering af gødningstrykket på markerne op til naturarealerne. De generelle regler vurderes på den baggrund at være sikkerhed nok i forhold til beskyttelse mod tilstandsændringer på de nærværende liggende naturarealer.

Samlet vurderer Herning Kommune, at udvidelsen på svinebruget ikke vil medføre en forøgelse af N-depositionen i de omkringliggende naturområder, der ligger ud over det, som naturområderne kan tåle.

Påvirkning af bilag IV-arter, rødlistearter, ansvarsarter mv.

Plante- og dyrearter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)

Af EF-habitatdirektivets³⁰ bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områder/habitat-områder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder. For plantearterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Bilag IV-arter, observeret i Herning Kommune eller på lokaliteter i Midtjylland gennemgås i det følgende. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller er optaget på rødlisten.

Damflagermus, vandflagermus og sydflagermus er observeret ved Gødstrup Sø. Desuden forekommer flere arter af flagermus i Midtjylland og kan derfor forekomme på lokaliteter i Herning Kommune. Flagermus raster, overvintrer og kan yngle i huller, sprækker eller under løstsiddende bark på gamle træer, i bygninger og lignende eller i huler. Damflagermus og vandflagermus jager over åbent vand ved søer og langs vandløb. Sydflagermus kan tillige jage over åbne hedestrækninger. Læhegn, bryn, bræmmer og diger fungerer som ledelinier fra rasteområdet til fourageringsområdet, og skal helst forblive intakte uden afbrydelser, for at fungere optimalt. Ud fra flagermusens levevis vurderes det, at den ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Birkemus er kendt fra Sønderjylland og Limfjordsområdet. Artens udbredelse i Limfjordsområdet er nordvest for Herning Kommune. Den eneste registrering i Herning Kommune er i 2001, hvor den blev fundet nær Gødstrup sø ved Tjørring. Om sommeren yngler og raster birkemusen i digeskel, lysåben, ældre skov med tæt urtevegetation, kratbevoksede moser, fugtige enge, udyrkede marker eller ekstensivt dyrkede marker. Birkemusen går i dvale fra oktober til maj i diger, på overdrevsskrænter, og på højtliggende hede- og plantageområder. Andre områder kan også fungere som vinteropholdssted, men pløjning og gravearbejde kan ødelægge reden, der befinder sig i 20 – 40 cm's dybde. Det vurderes, at den ansøgte udvidelse ikke indebærer opdyrkning af ekstensivt dyrkede udbringingsarealer og dermed vil udvidelsen ikke have en negativ påvirkning på birkemusens levevis.

Odderen forekommer i store dele af Jylland og også i Herning Kommune. Odderen har gunstig bevaringsstatus i landsdelen. Odderen yngler, raster og fouragerer langs vandløb med gode fiskemuligheder og har huler i brinken. Ud fra artens levevis i øvrigt vurderes det, at den ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Markfirben er udbredt over det meste af Danmark, men sjældent blandt andet i den vestlige del af Midtjylland. Egnede yngle- og rasteområder er eksempelvis heder, overdrev, klitter, solvendte skrænter langs veje, jernbaner og i grusgrave. I forbindelse med landbrug er stendiger, levende hegn og særligt stendynger med indsamlede marksten gode rasteområder. Det vurderes, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Grøn mosaikguldsmed lever primært i Nordsjælland, men strejfer er registreret rundt om i landet. I Herning Kommune er arten observeret syd for Harreskov mellem Kibæk og Arnborg. I sin cyklus er arten afhængig af planten Kребsekle (*Stratiotes aloides*), hvor den lægger sine æg, og larverne lever. Voksne individer kan strejfe langt omkring, og kan ses langt fra vandløb med kребsekle. Næringsstofbelastning kan medføre tilgroning af vandhuller og søer, hvorved kребsekle vil forsvinde og dermed livsgrundlaget for grøn mosaikguldsmed.

Grøn kølleguldsmed findes kun i de store jyske å-systemer så som Storå, Skjern Å, Karup Å og Gudenå. Arten er Herning Kommunes ansvarsart. Den yngler i rene, iltrige og kølige vandløb. Den voksne guldsmed foretrækker lysåbne arealer, men kan også findes i skovlysninger. Hunnen lægger sine æg direkte i vandløbet. Larverne ligger nedgravet i bunden på en sten, sandet strækning med minimal undervandsvegetation og kommer til tider op til overfladen og skjuler sig mellem sten og rødde fra udhængende brinker. Den færdige guldsmed udvikles på sten, tørlagte bredder og planter i vandkanten. Der er en teoretisk mulighed for, at der ved uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning kan ske en tilførsel af forurenende stoffer til Grøn Kølleguldsmeds levesteder i Storå.

³⁰ EF-habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer)).

Det vurderes, at kun tilførsel af større mængder husdyrgødning (som følge af uheld med gylletanke/gylletransport) vil kunne have en negativ effekt på grøn kølleguldsmed.

Padder

Løgfrø findes spredt ud over det meste af Danmark, og kan således forekomme på lokaliteter i Herning Kommune. Arten yngler i vandhuller med rent vand. Udyrkede bræmmer omkring vandhullerne kan være med til at sikre, at vandet forbliver rent.

Strandtudsens naturlige udbredelse omfatter hele Danmark, men den forekommer især i store antal i Vestjylland. Indlands forekommer arten primært i grusgrave. Arten yngler oftest i lavvandede vandhuller, der tørrer ud hen på sommeren. Arten yngler tillige i næringsfattige søer.

Stor vandsalamander kan forekomme i det meste af landet, og dermed også i Herning Kommune. Arten yngler i klarvandede, lavvandede vandhuller med bundvegetation, de kan skjule sig i. Kvasbunker og stendynger med indsamlede marksten giver gode overvintringsmuligheder.

Spidssnudet frø findes i næsten hele Danmark. De største bestande forekommer blandt andet i Vestjylland, og arten findes sandsynligvis indenfor kommunegrænsen. Den kan være svær at skelne fra butsnudet frø, og derfor kan observationer af butsnudet frø indeholde forekomster af spidssnudet frø.

Ved de ansøgte udbringningsarealer mark nr. 7-0, 28-0, 29-0, 106-0 og 106-1 er der vandhuller i nærheden. Da vandhullerne ligger mere end 10 meter fra de dyrkede markarealer vurderes det, at dyrkningen af markerne ikke har en negativ påvirkning på eventuelle Løgfrø, Strandtudser, Stor vandsalamander og spidssnudedede frøer.

Herning Kommune har ingen aktuelle registreringer af habitatdirektivets bilag IV i umiddelbar nærhed af ejendommens udbringningsarealer.

Påvirkning af kulturmiljø

Kulturhistoriske spor

Landskabet i Herning Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor værdi for formidlingen af og betydningen for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener en særlig beskyttelse.

De kulturhistoriske værdier kan både omfatte enkeltstående elementer og hele kulturmiljøer, som f.eks. kirker, kirkegårde og deres omgivelser, fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg, sten- og jorddiger, alléer og levende hegn samt kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype. Kommuneplanens udpegnings fremhæver de særligt værdifulde kulturhistoriske træk i kommunen. Der er i Herning Kommune udpeget "særlig værdifulde kulturmiljøer", "kulturmiljøer" mm.

I nedenstående afsnit vil anlæggets og udbringningsarealernes beliggenhed blive gennemgået i forhold til de udpegnings af kulturmiljø, fredninger mm., der er registreret i området.

Staldanlægget

Staldanlægget er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:

- Fredede fortidsminder og beskyttelseslinier
- Kulturarvsarealer
- Sø- og åbeskyttelseslinjer

- Skovbyggelinjer (300 meter)
- Kirkebyggelinjer / kirkezoner indenfor 300 meter fra anlægsdelen
- Beskyttede diger
- Fredede områder / Fredninger
- kulturmiljø / særlig værdifulde kulturmiljøer
- Større uforstyrrede landskaber
- Landskabsområder
- Landskabelige interesseområder eller
- Geologiske interesseområder

Udbringningsarealer

Udbringningsarealerne er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:

- Kulturarvsarealer
- Søbeskyttelseslinjer
- Kirkebyggelinjer / kirkezoner indenfor 300 meter fra anlægsdelen
- Fredede områder / Fredninger
- kulturmiljø / særlig værdifulde kulturmiljøer
- Større uforstyrrede landskaber
- Landskabsområder
- Landskabelige interesseområder eller
- Geologiske interesseområder

Fredede fortidsminder:

Der er registreret fortidsminde tæt ved mark nr. 16-0. For oversigtskort se bilag 9.

Der gøres derfor opmærksom på, at der, i henhold til § 29f i Museumsloven, ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 m fra disse. Jf. § 18. I lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning eller foretages lignende ændring i tilstanden af arealet inden for 100 m afstand fra fortidsminder, medmindre kommunen meddeler dispensation hertil.

Å-beskyttelseslinie:

Mark nr. 27-1, 30-1, 56-0, 104-0 og 105-0 ligger helt eller delvist inden for å-beskyttelseslinie. Herning Kommune vurderer, at normal drift af landbrugsarealer ingen betydning har for udpegningen. For oversigtskort se bilag 9.

Skovbyggelinie:

Mark nr. 24-0 og 26-1 ligger helt eller delvist inden for skovbyggelinie. Herning Kommune vurderer, at normal drift af landbrugsarealer ingen betydning har for udpegningen. For oversigtskort se bilag 9.

Beskyttede sten- og jorddiger:

Der er registreret beskyttede sten- og jorddiger ved mark nr. 15-0, 17-0, 26-1, 27-1, 32-0, 32-1, 56-0 og 105-0. For oversigtskort se bilag 9.

Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linjeformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer, eller har fungeret, som hegn og har, eller har haft, til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, der både viser tidligere tiders arealudnyttelse,

ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer.

- Jf. Museumslovens § 29a må digerne ikke ændres eller fjernes uden kommunens tilladelse.
- Jf. museumslovens § 29f må der på fortidsminder og inden for en afstand af 2 meter fra dem ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes.

Herring Kommune vurderer, at selvom nogle af udbringningsarealerne er beliggende nær ved/inden for fredede fortidsminder, å-beskyttelseslinie, skovbyggelinie og beskyttede sten- og jorddiger har udvidelsen af husdyrholdet umiddelbart ingen betydning for kulturmiljøet.

Gennemgang af BAT for Frølundvej 80

Krav om anvendelse af BAT

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik (BAT) til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling.

For de virksomhedstyper, der er omfattet af den europæiske godkendelsesordning om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet), udsender EU-kommissionen såkaldte BREF-dokumenter ("BAT reference documents"), som fastlægger, hvad der må betragtes som den bedste tilgængelige teknik inden for de industrielle brancher, som IPPC-direktivet omfatter.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug er forskelligt afhængigt af brugsstørrelse. For husdyrbrug, der – som i den aktuelle sag – er omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, skal redegørelsen som minimum indeholde punkterne management og anvendelse af BAT inden for områderne foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring og behandling af husdyrgødning og udbringning. Redegørelsen skal for svine- og fjerkræbrug omhandle de teknologier, der er beskrevet i EU kommissionens BREF-dokument om intensivt hold af svin og fjerkræ. Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT-notat inden for kvægdrift, er det Herning Kommunes opfattelse, at mange af elementerne i BAT-notatet for svine- og fjerkræbrug er universelle indenfor landbrugsområdet og derfor kan overføres til kvægdrift.

I Teknologi- og byggeblade er dokumenteret teknik beskrevet, og der er redegjort for, hvor store reduktioner der kan forventes opnået ved brug af den pågældende teknik, samt hvor store merudgifterne eventuelt vil være. Miljøstyrelsen har endvidere oprindeligt valgt ikke at fokusere på markteknik, fordring m.v. i Teknologi-blade, idet forbedrede metoder i dansk landbrug og generel lovgivning på området vurderes at medføre, at den bedste tilgængelige teknik generelt bliver anvendt.

I det følgende vil BAT for Frølundvej 80 blive vurderet i forhold til Herning Kommunes niveau for BAT.

Vurdering af BAT i forhold til § 12 miljøgodkendelser skal ske i forhold til følgende områder:

1. Management
2. Fodringsstrategier
3. Staldsystemer
4. Forbrug af vand og energi
5. Opbevaring af husdyrgødning
6. Udbringning af husdyrgødning

Ved Herning Kommunes vurdering i relation til BAT indgår Miljøstyrelsens Teknologi-blade oversigt, Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning³¹ version 2, bilag 3 (teknologilisten) samt kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensiv hold af svin og fjerkræ (BREF-dokument). Nedenfor vil de enkelte emner blive gennemgået.

BAT – Management

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor management:

Herning Kommune vurderer, at anvendelse af BAT indenfor management som minimum skal leve op til følgende punkter:

Beredskabsplan

³¹ <http://www2.mst.dk/wiki/husdyrvejledning.default.aspx>

- Der skal udarbejdes en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v., og skal tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle, diesel, kemikalier eller brand er beskrevet. Medarbejderne er orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres. Udover at være BAT, så er det Herning Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld. Samtidig giver beredskabsplanen landmanden en mulighed for at gennemgå sin ejendom og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Uddannelse af personale

Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse, og medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilke vilkår der er stillet til driften i den forbindelse. Medarbejdere holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder. Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof og produktionen tilrettelægges således, at belastning af den enkelte medarbejder mindskes.

Ressourceforbrug

At der føres regnskab med vand- og energiforbrug, og at der føres journal over forbruget (gemmes i perioden mellem 2 samlede miljøtilsyn)

Egenkontrol

- Staldene kontrolleres jævnligt så utætte rør og drikkeventiler udskiftes, så snart det opdages. Der udføres små reparationer med det samme eller der tilkaldes service.
- Rengøring i og omkring bygningerne og silo foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, punktforurening og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Logbog over flydelag på eksisterende gyllebeholder.
- Registrering af vandforbrug.
- Registrering af elforbrug.
- Registrering af bortskaffelse af affald.
- Registrering af data for luftrensningsanlæggets effektivitet.

Uheld og driftsforstyrrelser

- Overpumpning af gylle sker altid under opsyn.
- Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret.
- Ansøger oplyser, at gyllebeholderne en gang årligt tømmes, i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderen visuelt kan kontrolleres for evt. skader.
- Dieseltankene er hævet over jorden og placeret hvor der er minimal risiko for påkørsel.

Ansøger gør som skrevet ovenfor og har udarbejdet en beredskabsplan. Endvidere henvises der til Beredskabsplanen.

Mark og gødningsplaner

- At der årligt bliver udarbejdet mark- og gødningsplaner, der sikrer, at mængden af tilført gødning tilpasses afgrødernes aktuelle behov.
- At der bliver ført journal over eventuelle afvigelser fra mark- og gødningsplanen.

Hvert år udarbejder ansøger i samarbejde med planteavlskonsulenter en mark- og gødningsplan for ejendommens jorder, som sikrer at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I mark- og gødningsplanen tages blandt andet hensyn til jordbunds-type, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Affaldssortering

- Herning Kommune vurderer at registrering af affald og mængder er BAT. Derudover vil registreringen give ansøger det nødvendige overblik over eventuelle indsatsområder, hvor det er muligt at minimere produktionen af affald.
- Herning Kommune har ingen indsamlingsordning men en anvisningsordning. I praksis betyder det, at gårdejerer selv skal lave en aftale med en transportør om at få hentet det sorterede affald og bragt affaldet til et behandlingsanlæg. Transportøren skal være registreret i kommunen, og kommunen skal have en anvisningsaftale med modtageanlægget.

Det er fra ansøger oplyst, at alt affald på ejendommen håndteres, sorteres og opbevares efter kommunens affaldsregulativ. For yderligere detaljer se miljøteknisk beskrivelse under afsnittet affald. Det er vurderet, at ejendommen lever op til Herning Kommunes krav om BAT på affaldsområdet.

Herning Kommune vurderer, at husdyrbruget med en synlig beredskabsplan vil være i stand til at undgå og/eller begrænse uheld på bedste vis. Samtidig vurderes det, at ansøger lever op til BAT vedrørende uddannelse af personale, ressourceforbrug, daglige tilsyn og registrering af mark og gødningsplaner. Herning Kommune vurderer, at der er en stor miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner. Der er derfor stillet vilkår om, at vask af maskiner skal ske på en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder. Ansøger oplyser, at al vask af maskiner sker på adressen Frølundvej 83, 7400 Herning, hvor der findes en vaskeplads med afløb til gyllebeholder. Herning Kommune vurderer at en væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Derfor stilles der vilkår om, at overpumpning skal ske under opsyn.

Herning Kommune vurderes tillige, at oplag af affald ikke medfører forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak samt uhygiejniske forhold. Det er vurderet, at ejendommen lever op til Herning Kommunes krav om BAT på affaldsområdet.

BAT – Foder

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor foder:

- **Faseforing**
 - At dyrene fodres med næringsstofftilpassede blandinger, der er afstemt efter vækstperiode.
 - Foderplaner er udarbejdet i samarbejde med konsulent/foderfirma, og med anvendelse af nyeste viden indenfor foderoptimering.
- **Reduceret råprotein (slagtesvin)**
- **Reduceret fosfor**
- **Fytase**
- **Benzoesyre**

BAT på fosfor

BAT på fosfor beregnes ud fra de vejledende emissionsgrænseværdier udarbejdet af Miljøstyrelsen i 2010.

Ansøgers tiltag:

- Foderet er ved hjælp af foderplaner tilpasset de enkelte dyrs aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttet næringsstoffer i gyllen.
- På ejendommen er der hjemmeblanderi til vådfoder. Korn, af egen avl, opbevares i fodersiloerne og mineraler og lignende indkøbes. Foderet er primært sammensat af korn, soja, mineralblandinger.
- Proteinindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når proteinindholdet reduceres, vil mængden af overskudsprotein i gyllen reduceres og dermed vil der være en lavere N-udledning.

- Reduktion af protein i foderet sker primært ved løbende forbedring af foderkvaliteten og ved genetiske forbedringer af svineets fodereffektivitet.
- Fosforindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når fosforindholdet reduceres, vil mængden af overskudsfosfor i gyllen reduceres og dermed vil der være en lavere P-udledning.
- For opfyldelse af BAT for fosfor nedsættes P i foderet fra normen på 4,70 g P pr FE til 4,58 g pr FE.
- Der anvendes ikke reduceret råprotein, fytase og benzoesyre.

Beregning af BAT-niveau:

Antal dyr/dyregruppe	Dyreenheder	Emissionsgrænseværdi Kg P/DE ab lager	Total Kg P for dyregruppen
11.500 slagtesvin	319,44	20,5	6.548,53
13.500 smågrise	67,50	27,8	1.876,50
Total BAT emissionsniveau for projektet			8.425,03
Projektets aktuelle fosforemission			8.402,52
BAT-niveauet er overholdt med			22,51

Ifølge Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier (Maj 2011) for konventionelle svinebrug skal det samlede P ab lager fra søer, smågrise og slagtesvin for det ansøgte projekt være på maksimum 8.425,03 kg P. Af ansøgningen fremgår det at der fra anlægget er en samlet fosforemission på i alt 8.402,52 kg P i ansøgt drift. BAT-niveauet for fosfor er dermed overholdt.

Herning Kommune vurderer samlet, at ansøger lever op til BAT indenfor fodring af besætningen.

BAT – Staldindretning

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor staldindretning:

Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for svin på gyllebaseerede staldsystemer

Dyrekategori	Vægt i kg	BAT-krav pr. dyr	Antal dyr	Antal DE	kg N/år
Eksisterende stalde:					
Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33/67)	32-107	0,40	4.000	111,11	1.600,00
Smågrise, toklimastald, delvis spaltegulv	7,3-32,0	0,043	13.500	67,50	580,50
Ny stald:					
Slagtesvin, delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	32-107	0,30	7.500	208,33	2.250,00
Sum					4.430,50

Ammoniakemissionen i ansøgt drift skal leve op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier.

Ansøgt drift, faktisk ammoniakemission fra de forskellige dyretyper

Dyrekategori	Vægt	Antal dyr	Antal DE	kg N/år
Eksisterende stalde:				
Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33/67)	32-107	4.000	111,11	1.635,87
Smågrise, toklimastald, delvis spaltegulv	7,3-32,0	13.500	67,50	435,69
Ny stald:				
Slagtesvin, delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	32-107	7.500	208,33	2.174,42
Sum				4.423,07

Den samlede NH₃ emission fra anlægget er ifølge ansøgningen opgjort til 4.423,07 kg N / år og overholder derved Herning Kommunes BAT niveau på 4.430,50 kg N / år.

De eksisterende staldanlæg indeholder slagtesvinestald med drænet gulv og spalter (33/67) og toklimastald med delvis spaltegulv. Den ny slagtesvinestald etableres med delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv og biologisk luftrensere. De 2 ny gyllebeholdere etableres med fast overdækning.

Herning kommune vurderer, at ejendommen, med de beskrevne tiltag, lever op til BAT på staldanlæg.

BAT – Forbrug af vand og energi

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor vand:

- At der anvendes koldt vand til vask.
- At der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæggene for at undgå spild.

Ansøger har eget vandværk. En gang årligt registreres vandforbruget. Ansøger har i det daglige fokus på at minimere vandforbruget i forbindelse med den daglige drift, herunder bl.a. vask og rengøring, forbrug til dyr osv.

Vandbesparende foranstaltninger

- Staldene bliver kontrolleret dagligt, og hvis der opstår utilsigtet og synligt vandspild vil det blive opdaget og repareret med det samme.
- Der anvendes drikkepipler placeret i fodertrugene, så der er optimale forhold for adgang til vand for svinene og et lavt drikkevandsspild.
- Inden vask af stalde sættes stalden i blød, hvorefter stalden vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.
- Der bruges mindst mulig vand til overbrusning. Overbrusning bruges som køling af grisene i de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation.
- Staldanlægget vil blive gennemgået jævnlige, så utætte rør og drikkeventiler vil blive udskiftet, så snart det opdages.

Vandforbruget på ejendommen forventes i ansøgt drift at være på ca. 9.000 m³. Det forøgede vandforbrug i staldanlægget afspejler det forøgede behov for drikkevand hos de ekstra dyr samt forbrug af vand til rengøring af flere staldsektioner mm.

Herning Kommune vurderer, at de beskrevne tiltag til vandbesparelse indenfor vask og drikkevandsspild samt daglige tilsyn af vandinstallationer er fyldestgørende.

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor Energi:

- Sikre at ventilationen kun starter op efter behov, eks. ved anvendelse af undertryksventilation, frekvensstyrede ventilatorer.
- At der anvendes lavenergilysstofrør / sparepærer i staldbygningerne og andre steder.
- At lyset i staldene i dagtimerne kun er tændt efter behov.
- Udendørsbelysningen er begrænset af bevægelsessensor.
- Hvis muligt, at opvarmning af staldanlægget samt medarbejderfaciliteter m.m. sker via overskudsvarmen/varmegenindvinding mm.
- At der sker en aflæsning af energiforbruget, og resultaterne gemmes i perioden mellem 2 samlede miljøtilsyn.
- At udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige.
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan ansøger hurtigt danne sig et overblik over energiforbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan der erfaringsmæssigt opnå besparelser op mod 5-10 % af årsfor-

bruget. Udover ovennævnte anbefaler Herning Kommune, at der arbejdes med at indføre miljø- og ressourcestyring på husdyrbruget. Landbrugets konsulenttjeneste vil i den forbindelse kunne være behjælpelig med råd og vejledning

Energibesparende foranstaltninger

- Der er etableret temperaturstyret undertryksventilation, som kun kører med den styrke der er nødvendig for at ventilere staldene. Ventilatorerne rengøres jævnligt, hvilket sikrer at der ikke bruges unødigt energi pga. modstand fra støv og skidt. I den nye stald og ved løbende reparation af ventilationsanlægget i de eksisterende stalde opsættes motorer, der er energibesparende.
- Overbrusning bruges til køling af grisene i de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation.
- Gyllepumperne kører på timer, så de ikke kører unødvendigt og derved forbruger energi.
- Der anvendes for så vidt muligt lavenergibelysning i staldene. Lyset vil være tændt efter behov når der arbejdes i staldene. Staldbelysningen rengøres jævnligt, så nytteværdien af belysningen er optimal i forhold til energiforbruget.
- Møllerne der benyttes til forarbejdningen af foder er energibesparende.
- Logistikken i forbindelse med håndtering af foder, dyr m.v. er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimere energiforbruget.

Energi anvendes primært til ventilationsanlæg, foderanlæg, håndtering af gylle og til belysning. I ansøgt drift anslås det at forbruget bliver ca. 175.000 kWh pr. år og 1.000 liter olie.

Herning Kommune vurderer, at energiforbruget på ejendommen primært stiger på grund af ventilation, foderanlæg, belysning mm. For at holde energiforbruget nede har ansøger blandt andet valgt temperaturstyring af ventilation i stalden samt at holde fokus på at minimere forbruget af el og brændstof i det daglige. Det vurderes til at være BAT.

BAT – Opbevaring af husdyrgødning

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor opbevaring af husdyrgødning:

- At gyllen opbevares i beholdere, der er monteret med fast låg, tag, teltstruktur eller har et flydelag, såsom snittet halm, ekspanderet ler (LECA) mm., ekspanderet polystyren (EPS) eller naturlig udtørringsskorpe.
- At sikre at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen, således at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde (minimum 9 måneder).
- At gyllen opbevares i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger.
- At beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring.
- At lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år.
- At gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning af beholderen ved f.eks. tilførsel på marken.
- At der føres logbog over flydelaget på gyllebeholderen.
- At gyllebeholdere er underlagt 10-års beholderkontrol og er under dagligt opsyn.
- At der foretages løbende eftersyn og vedligeholdelse af gyllebeholderne.
- At gyllen suges fra de eksisterende beholdere og op i gyllevognen ved hjælp af en sugekran, der er påmonteret på gyllevognen. Sugekranen minimerer risikoen for eventuelle uheld eller spild i forbindelse med påfyldningen af gyllevognen
- Betonbund med opsamlingsbeholder for fast møg.
- Biogasbehandlet gylle.

Ansøger oplyser at:

- Ifølge den indsendte kapacitetserklæring er opbevaringskapaciteten på 14 mdr. produktion.
- Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret.
- Omlastning sker altid under opsyn.

- Gyllebeholderne er en stabile beholdere, lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.
- Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring.
- En gang årligt tømmes gyllebeholderne, hvorved gyllebeholderne visuelt kan kontrolleres for evt. skader.
- Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder at beholderne hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Der er ingen stationære pumper, hvilket fjerner risikoen for tab af gylle til miljøet.
- At der føres logbog over flydelaget på den eksisterende gyllebeholder.
- Der er overdækning på begge de nye gyllebeholdere hvilket mindsker ammoniakfordampningen.
- Overdækningen er kun åben ved omrøring og påfyldning af gyllevogn.

Opbevaringskapacitet

Opbevaringskapaciteten af gylle på ejendommen efter udvidelsen er på 14 måneder. Hermed er Husdyrbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet opfyldt.

Herning Kommune vurderer, at ansøger overholder BAT i forhold til opbevaring af gylle jævnfør de nævnte tiltag på ejendommen. Endvidere er opbevaringskapaciteten overholdt, hvilket også er BAT. Samlet overholder ansøger BAT ved opbevaring af husdyrgødning.

BAT – Udbringning af husdyrgødning

Ifølge Herning Kommune er følgende tiltag BAT indenfor udbringning af husdyrgødning:

- Overholdelse af regler for udbringningstidspunktet (eks. forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage).
- Udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at anvende bredspreder til gylle)
- Krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- Krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- Krav om efterafgrøder
- Afgasning af gylle på biogasanlæg
- Gylleseparation
- At den producerede husdyrgødning afstemmes med udbringningsarealet og afgrødens gødningsbehov
- At der ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold det vil sige kølig, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning

Ansøger oplyser at:

- Der holdes som minimum 2 meter dyrknings-, gødsknings og sprøjtefri bræmme til vandløb, jord- og stendiger samt gravhøje
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- Udbringning af gylle foretages primært med slangeudlægger i veletableret afgrøde, eller det nedfældes i græsmarker og på sortjord for at minimere lugtgener og mindske ammoniakfordampningen.
- Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.
- Der er ingen stærkt hældende arealer eller vandløb nær udbringningsarealerne.
- Udbringningen af husdyrgødning vil være begrænset til få dage om året og arbejdet foretages, så vidt det er muligt, indenfor normal arbejdstid.

- Ansøger vil søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering af sædskifte og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest muligt og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig.

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Da gyllen udbringes på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Herning Kommune vurderer, at ovenstående lever op til kravet om BAT indenfor udbringning af husdyrgødning.

Fravalgte BAT-virkemidler

Den vejledende emissionsgrænseværdi på ejendommen Frølundvej 80 er beregnet til 4.430,50 kg N/år. Den reelle ammoniakemission på ejendommen er 4.423,07 kg N/år i ansøgt drift. Dermed overholder bedriften det beregnede BAT-niveau.

Fravalg af teknologi

- I de eksisterende stalde er luftrensning fravalgt, da etableringsomkostningerne er høje, og da det ikke umiddelbart vil være muligt at etablere i eksisterende anlæg. Teknologien vurderes derfor uproportional.
- Etablering af delvist fast gulv i de eksisterende stalde, der ikke allerede har delvist fast gulv, vurderes at være en meget dyr løsning, da staldene skal tømmes for svin, vaskes, kanalerne skal fyldes med sand og der skal støbes ny bund i stierne. Herudover er det sandsynligt, at der skal skiftes inventar og evt. laves forandringer i gyllesystemet. Herudover ønskes der ikke etableret delvist faste gulve af driftsmæssige hensyn. Teknologien vurderes uproportional på ejendommen.
- Gyllekøling er fravalgt i de eksisterende stalde, da etableringsomkostningerne er høje, og da det ikke umiddelbart vil være muligt at etablere i eksisterende anlæg. Teknologien vurderes uproportional på ejendommen.
- Gyllekøling er fravalgt i den nye stald, da der er halmfyr på ejendommen til opvarmning af stalde og stuehus.
- Svovlsyrebehandling af gylle i de eksisterende stalde er fravalgt, da etableringsomkostningerne er høje, og da det ikke umiddelbart vil være muligt at etablere i eksisterende anlæg. Svovlindholdet i gyllen nedsætter gasudbyttet og muligheden for på et senere tidspunkt at levere til biogasanlæg mindskes. Teknologien vurderes desuden uproportional på ejendommen.

Samlet vurdering:

Herning Kommune vurderer, at ansøger har overholdt BAT i forhold til management, ressourceforbrug, fodringsstrategier, opbevaring og udbringning af husdyrgødning. Endvidere vurderer Herning Kommune, at de vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor er overholdt. For at opnå dette er der i denne godkendelse gjort en særlig indsats for BAT på staldindretning, biologisk luftrensning, foderkorrektions (type 2) og opbevaring af gylle. Generelt vurderer Herning Kommune, at ansøger er opmærksom på at der løbende kan være gode muligheder for at optimere forureningsbegrænsende foranstaltninger, renere teknologi, minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer samt muligheder for at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige. Ligesom det vurderes, at der kan være gode muligheder for, at arbejdsgange og processer kan blive mindre belastende for miljøet.

Miljøteknisk beskrivelse

Oplysninger om ansøger og ejerforhold

Oplysninger om ansøger og ejerforhold	
Ejer:	Anders Rahbek
Ejendommens adresse:	Frølundvej 80 7400 Herning
Telefon	4040 9992
e-mail	rahbek@dlgtele.dk
Starttidspunkt for byggeriet:	Meddelelsesdato
Sluttidspunkt for byggeriet:	Inden for 2 år fra meddelelsesdatoen
Starttidspunkt for driften:	Inden for 2 år fra meddelelsesdatoen

Anders Rahbek har søgt Herning Kommune om at udvide sin svinebesætning 187,69 DE til 386,94 DE.

Endvidere vil ansøger etablere en ny slagtesvinestald, en biologisk luftvasker, en ny fortank, to nye overdækkede gyllebeholdere og en ny kornsilo.

Oplysninger om ejendommens placering

Ejendommen er, ifølge Kommuneplanen for Herning kommune 2013 – 2024, beliggende i primært landbrugsområde, og ligger dermed udenfor særlige naturinteresser og beskyttelseslinjer.

Det oplyses, at de generelle afstandskrav, som anført i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, er overholdt. Afstandskravene skal kun vurderes ift. nybyggeri og nyetablerede opbevaringsanlæg.

Afstandsforhold fra nybyggeri (stalde samt gødningsopbevaringsanlæg)

Anlægstype	Afstandskrav	Målt afstand fra nybyggeri
1) Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter	29 meter
2) Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter	> 200 meter
3) Vandløb (herunder dræn) og søer	15 meter	226 meter
4) Offentlig vej, privat fællesvej	15 meter	167 meter
5) Levnedsmiddelvirksomhed	25 meter	> 25 meter
6) Beboelse samme ejendom	15 meter	69 meter
7) Naboskel	30 meter	137 meter
8) Nærmeste nabo	50 meter	137 meter til Frølundvej 85, 7400 Herning

Afstandsforhold fra ejendommens dyrehold til nærmeste byzone og samlet bebyggelse

	Afstandskrav	Målt afstand fra stald, gødningsopbevaringsanlæg
Byzone	50 meter	1,6 km.
Samlet bebyggelse i landzone	50 meter	3,6 km.

Nærmeste vandløb er grøft sydvest for ny gyllebeholder. Grøften er tilløb til Lillebæk. Gyllebeholderen er placeret ca. 226 meter sydvest for vandløbet.

Staldanlæggets indretning

Det eksisterende staldanlæg er opført i henholdsvis 2002 (smågrisestald) og 2005 (slagtesvinestald), og forbliver det samme selvom besætningen udvides. Den eksisterende slagtesvinestald er med drænet gulv + spalter (33/67) og smågrisestalden er toklimastald med delvis spaltegulv. Den ny slagtesvinestald er med delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv og biologisk luftrensning (ammoniakfordampningen reduceres med 7 %).

Antal og fordeling af dyr samt angivelse af staldsystem:						Nudrift	Nudrift
Staldafsnit nr.	Opført / renoveret	Dyrehold og staldtype	Vægt	Antal dyr	Antal DE	Antal dyr	Antal DE
ST-166626 (eksisterende slagtesvinestald)	2005	Slagtesvin, drænet gulv + spalter (33/67)	32-107 kg	4.000	111,11	4.000	99,76
ST-171324 (klimastald)	2002	Smågrise, toklimastald, delvis spaltegulv	7,3-32 kg	13.500	67,50	11.000	87,93
ST-171325 (ny slagtesvinestald)	Ny	Slagtesvin, delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	32-107 kg	7.500	208,33	0	0

Rengøring af alle staldafsnit foretages med højtryksrensere efter hvert holdskift, hvilket vil sige ca. hver 3. måned.

Støjkloder

- Støj fra ventilationsanlæg
- Støj fra indblæsning af korn
- Støj fra kompressor
- Støj fra traktorer og transportere

Tiltag mod støjkloder

- At motorerne i ventilatorerne er placeret i den nederste del af afkastene
- At indblæsning af korn i kornsiloen vil kun ske over få dage i løbet af høstperioden
- At kompressor står i værkstedet og vurderes ikke at give støjgener udenfor ejendommen

Vaskeplads/vask af maskiner

Ansøger oplyser, at al vask af maskiner sker på adressen Frølundvej 83, 7400 Herning, hvor der findes en vaskeplads med afløb til gyllebeholder.

Husdyrgødning

Oversigt over samlet mængde husdyrgødning i ansøgt drift

Gødningstype	Kg N	Kg P	DE kvæg, får, geder
Svinegylle	34515,47	8402,52	386,94
Tilført	360,00	83,00	3,60
I alt	34875,47	8485,52	390,54

Det samlede regnskab kan ses i ansøgningen.

Gylle

Den årlige produktion af gylle i ansøgt drift er på cirka 6.623 m³. jfv. konsulenterklæring. Denne beregning er inklusiv drikkevandsspild, regnvand og rengøringsvand, som ledes til gyllebeholder.

Oversigt over opbevaringskapacitet

Beholder	Opført	Sidst kontrolleret	Størrelse m ³	Lagerandel %
Eksisterende gyllebeholder	2006	-	1.987	0
Gylletank 1	Ny	-	4.000	Ca. 50
Gylletank 2	Ny	-	4.000	Ca. 50
Fortank og gyllekanaler	-	-	-	-
I alt			8.000	100

I forbindelse med udvidelsen bygges 2 nye overdækkede gyllebeholdere på hver 4.000 m³. Disse vil fremover opbevare al gyllen fra Frølundvej 80. To eksisterende gyllebeholdere rives ned i forbindelse med nybyggeriet. Der findes endvidere en eksisterende gyllebeholder på 1.987 m³ ca. 370 meter sydøst for ejendommen. Denne gyllebeholder vil fortsat blive benyttet, men ikke til opbevaring af gylle fra Frølundvej 80.

Begge nye gyllebeholdere på Frølundvej 80 etableres med dykket indløb. Gyllebeholderne bygges med fast overdækning. Endvidere tømmes lagerene hvert år for at blive inspiceret. Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning.

Håndtering af gylle

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

Håndteringen af gylle fra staldene er med træk og slip. Der er hyppig udslusning af gylle fra staldene. Der udsluses gylle i ca. 3 timer pr uge. Pumpning og håndtering af gylle vil foregå i lukket rørsystem. Pumpning vil foregå indenfor normal arbejdstid.

Foder

På ejendommen er der hjemmeblanderi til vådfoder. Korn, af egen avl, opbevares i fodersiloerne og mineraler og lignende indkøbes. Foderet er primært sammensat af korn, soja, mineralblandinger.

Foderet er ved hjælp af foderplaner tilpasset de enkelte dyrs aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttet næringsstoffer i gyllen.

Proteinindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når proteinindholdet reduceres, vil mængden af overskudsprotein i gyllen reduceres og dermed vil der være en lavere N-udledning. Reduktion af protein i foderet sker primært ved løbende forbedring af foderkvaliteten og ved genetiske forbedringer af svinets fodereffektivitet.

Fosforindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når fosforindholdet reduceres, vil mængden af overskudsfosfor i gyllen reduceres og dermed vil der være en lavere P-udledning. For opfyldelse af BAT for fosfor nedsættes P i foderet fra normen på 4,70 g P pr. FE til 4,58 g pr. FE.

Harmoniregler

Landbrugsjord til rådighed:

Harmoniarealer	Antal ha.
Ejede* og forpagtede**	279,07

* ejet af ansøger Anders Rahbek, Frølundvej 80, 7400 Herning

*Ejere af forpagtede arealer

- Mads Peder Vendelbo Rahbek, Gudumkærvej 5, 7400 Herning
- Christen Duholm, Gudumkærvej 8, 7400 Herning
- EJENDOMSSELSKABET AF 10. AUGUST 2003, Frølundvej 87, 7400 Herning
- Søren Vestergaard Jensen, Buskvej 25, 7400 Herning
- Peter Bang-Andersen, Lyøvej 20, 7400 Herning

Harmoniarealet

Harmonikravet på Frølundvej 80 er opgivet til 1,4 DE pr. ha. Der udbringes i alt 390,54 DE husdyrgødning på ejede og forpagtede arealer. Dette svarer til en udbringning på 1,40 DE pr. ha.

Der modtages ikke slam eller andet affald til udbringning på udbringningsarealet. Alle arealer har tidligere været anvendt som udbringningsareal til husdyrgødning

Ressourceforbrug

Det forventede energiforbrug efter udvidelse af produktion på ejendommen:

Årligt forbrug	Ansøgt
Diesel olie	1.000 liter
Elforbrug	175.000 kWh

Belysning

Der vil ikke være gener fra staldenes indendørs belysning, da det vil være slukket om natten.

Der er udendørsbelysning ved stuehuset, ved maskinhuset og på den østlige gavl af staldene. Denne belysning vil ikke være tændt om natten.

Som udgangspunkt vil der ikke være belysning udenfor bygningerne om natten.

Energibesparende foranstaltninger

- Der er etableret temperaturstyret undertryksventilation, som kun kører med den styrke der er nødvendig for at ventilere staldene. Ventilatorerne rengøres jævnligt, hvilket sikrer at der ikke bruges unødigt energi pga. modstand fra støv og skidt. I den nye stald og ved løbende reparation af ventilationsanlægget i de eksisterende stalde opsættes motorer, der er energi-besparende.
- Overbrusning bruges til køling af grisene i de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation.
- Gyllepumperne kører på timer, så de ikke kører unødigt og derved forbruger energi.
- Der anvendes for så vidt muligt lavenergibelysning i staldene. Lyset vil være tændt efter behov når der arbejdes i staldene. Staldbelysningen rengøres jævnligt, så nytteværdien af belysningen er optimal i forhold til energiforbruget.
- Møllerne der benyttes til forarbejdningen af foder er energibesparende.
- Logistikken i forbindelse med håndtering af foder, dyr m.v. er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Vand

Ansøger har eget vandværk. En gang årligt registreres vandforbruget.

Det forventede vandforbrug efter udvidelse af produktion på ejendommen:

Årligt forbrug i m³

9.000

Vandbesparende foranstaltninger

- Staldene bliver kontrolleret dagligt, og hvis der opstår utilsigtet og synligt vandspild vil det blive opdaget og repareret med det samme.
- Der anvendes drikkenipler placeret i fodertrugene, så der er optimale forhold for adgang til vand for svinene og et lavt drikkevandsspild.
- Inden vask af stalde sættes stalden i blød, hvorefter stalden vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.
- Der bruges mindst mulig vand til overbrusning. Overbrusning bruges som køling af grisene i de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation.
- Staldanlægget vil blive gennemgået jævnligt, så utætte rør og drikkeventiler vil blive udskiftet, så snart det opdages.

Transport

Oversigt over antal transporter

I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet, vil der ske en stigning i antallet af transporter. Antallet af transporter vil i ansøgt drift være på ca. 688 transporter om året.

De typer af transporter, der i antal vægter mest efter projektets færdiggørelse, er

- 250 transporter med husdyrgødning
- 150 transporter med levering af korn af egen avl
- 104 transporter med afhentning af dyr til slagtning

I nedenstående tabel ses hvilken betydning udvidelsen af produktionen vil få for antallet transporter til og fra ejendommen:

Oversigt over antal transporter per år

Antal transporter	Nudrift	Ansøgt drift
Levering af foder – mineraler m.v.	26	40
Levering af korn – egen avl	80	160

Levering af smågrise	26	26
Afhentning af dyr til slagtning	52	104
Transporter med husdyrgødning	150	250
Levering af brændstof	1	1
Afhentning af døde dyr	52	70
Afhentning af affald	12	12
Andet/diverse	15	25
I alt	414	688

Skadedyr

Der kan i forbindelse med dyreholdet forekomme gener fra skadedyr. Der holdes generelt en god hygiejne i staldene og ved foderopbevaringen, så tiltrækningen af skadedyr minimeres. På denne måde forekommer der ikke store skadedyrsgener fra stalden i nudriften. For at holde skadedyrsniveauet på et minimum, fortsætter det forebyggende arbejde i den nye stald, og det forventes derfor ikke, at der vil optræde flere gener efter udvidelsen.

Fluer

Fluegener minimeres ved at der bruges rovfluer i staldene.

Rotter

Bekæmpelse af rotter og andre skadedyr foregår i samarbejde med en professionel skadedyrsbekæmper, og efter retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Affald

Alt affald på ejendommen håndteres, sorteres og opbevares efter regulativ for erhvervsaffald i Herning Kommune.

Brændbart affald i form af plast, papirsække, aftøringspapir og tom rengjort emballage bliver opsamlet i container og bortskaffes via godkendt modtager eller til kommunal genbrugsplads.

Jern og metal afhændes til produkthandler, og glas m.m. bortskaffes via godkendt modtager eller til kommunal genbrugsplads.

Farligt affald

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og -rester samt kanyler bortskaffes via godkendt modtager eller sendes med dyrlægen retur.

Spildolie opbevares på fast gulv uden afløb i værkstedet/maskinhus. Emballage og rester afhændes til godkendt aftager/kommunal genbrugsplads.

Der opbevares ikke pesticider på ejendommen.

Olie

Dieselolie opbevares i hævede godkendte tanke på betongulv.

Døde dyr

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsler udviklet til formålet. Derved undgås uhygiejniske forhold, og at der kan observeres døde dyr af forbigående. Desuden kan ræve, hunde og vilde katte ikke komme til de døde dyr.

Spildevand

I nedenstående tabel ses hvilken betydning udvidelsen af produktionen vil få for mængden af spildevand i ansøgt drift:

Oversigt over mængden af spildevand per år

Type	Anslået m ³	Afledes til
Spildevand fra drikkevandsspild, rengøring og overbrusning	1.850	Gyllesystem
Tagvand fra eksisterende stalde/ bygninger	1.750	Nedsivning på egne arealer
Tagvand fra ny stald	750	Nedsivning på egne arealer
Spildevand fra husholdning	150	Septiktank
Spildevand fra medarbejderfaciliteter	100	Septiktank

Oversigt over bilag

Bilag 1: Bedriftsoversigt, oversigt over ejendommen, nye bygninger osv.

Bilag 2: Oversigtskort over ejendommen i forhold til byzone og samlet bebyggelse

Bilag 3: Oversigt over transportveje og udbringningsarealer

Bilag 4: Konsulenterklæring opbevaringskapacitet

Bilag 5: Udbringningsarealer i forhold til lavbundsarealer

Bilag 6: Oversigt over anlæg og udbringningsarealer

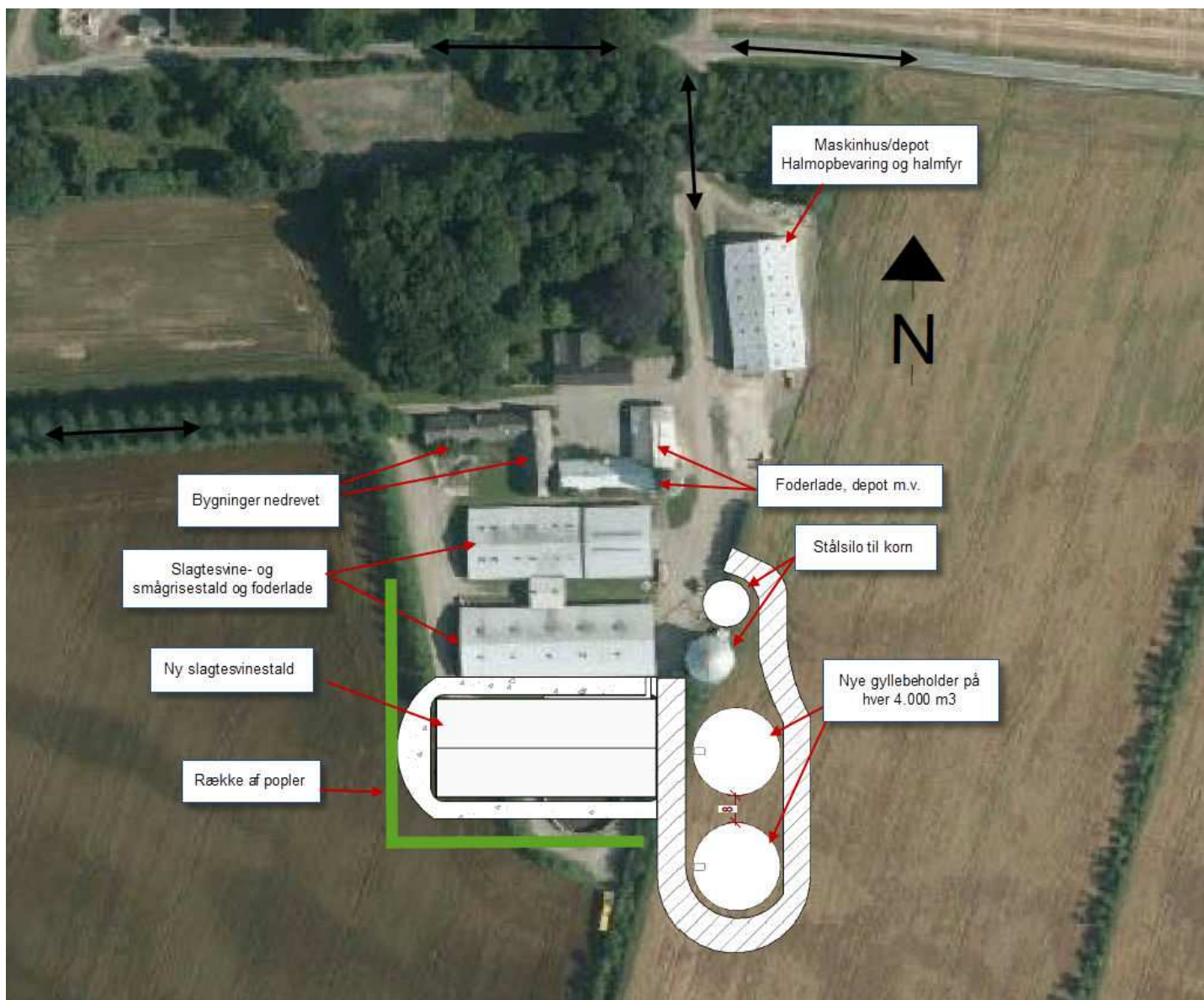
Bilag 7: Husdyrbruget i forhold til § 7 områder og Natura 2000-områder

Bilag 8: Husdyrbruget i forhold til § 7 områder og § 3 områder

Bilag 9: Udbringningsarealer i forhold til kulturmiljø

Bilag 10: Oversigtskort over afløbsforhold på ejendommen

Bilag 1: Bedriftsoversigt, oversigt over ejendommen, nye bygninger osv.

Bilag 2: Oversigtskort over ejendommen i forhold til byzone og samlet bebyggelse

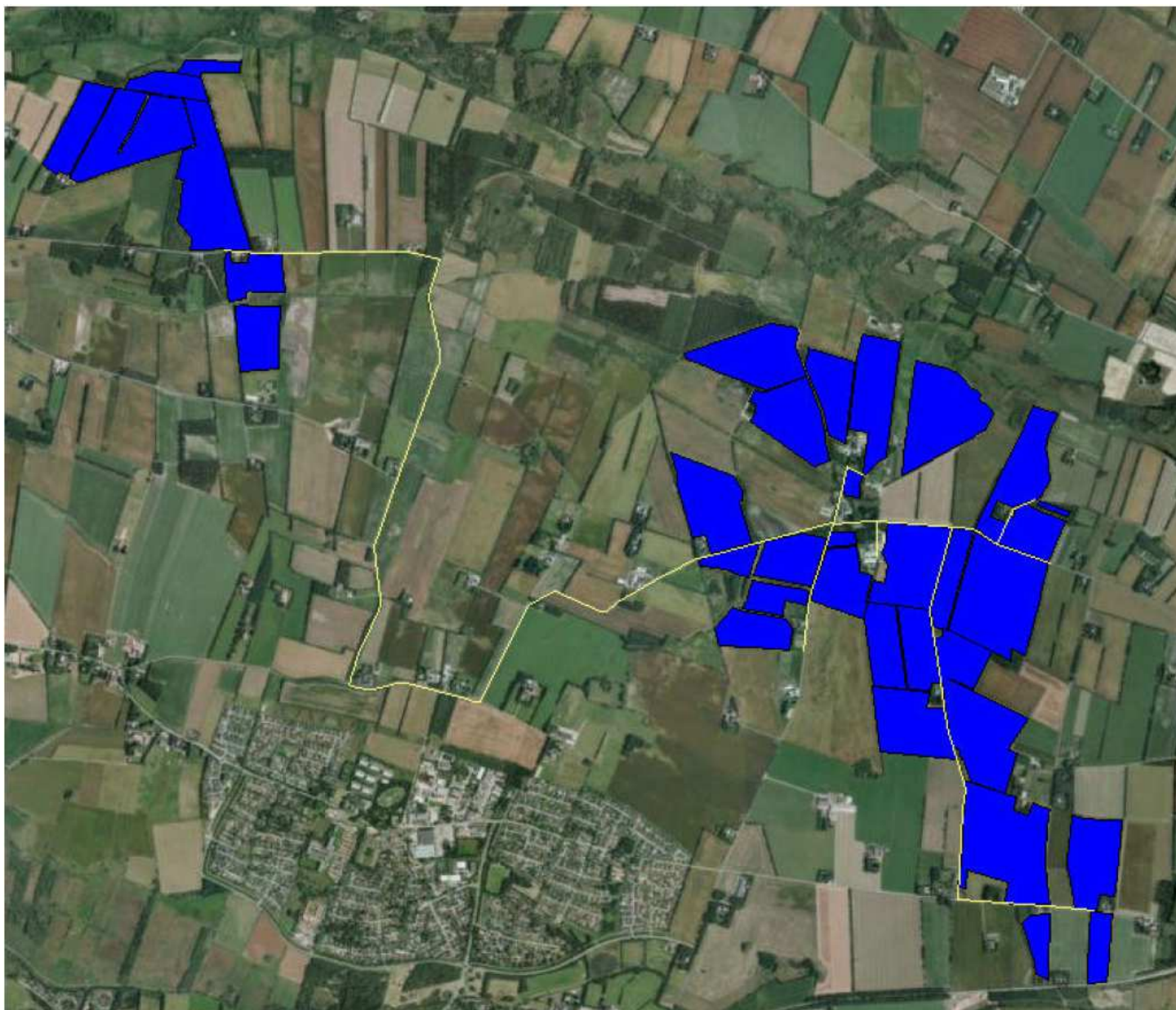

Korttitel:		Målestok: 1 : 30000	Dato: 12-07-2013
Ajourført indtil:		Bemærk: matrikelkort er kun til orienteringsformål	
Afdeling:		Hemming kommune	
Terret:		7400 Hemming	
Tlf.nr.:		96 25 28 28 Fax.nr.: 96 28 80 19	

Bilag 3: Oversigt over transportveje og udbringningsarealer

Bilag 4: Konsulenterklæring opbevaringskapacitet

Erklæring om opbevaringskapacitet

Undertegnede ejer indestår for rigtigheden af nedenstående oplysninger om den nuværende og ansøgte opbevaringskapacitet:

Ejer: Anders Rahbek

Adresse: Frølundvej 80

Kommune: Herning Kommune

På baggrund af oplysninger fra ejer/forpagter om bedriften samt en faglig vurdering heraf og beregninger udført efter gældende normer og regler, attesterer undertegnede konsulent herved, at ejendommens opbevaringskapacitet efter udvidelsen er tilstrækkelig i henhold til gældende lov.

Beregning af produktion af gylle

	Ton pr. årsdyr	Ton i alt
4.000 slagtesvin fra 32-107 kg på drænet gulv	0,51	2.040
7.500 slagtesvin fra 32-107 kg på delvis fast gulv	0,47	3.525
13.500 smågrise fra 7,3-32 kg i toklima	0,144	1.944
Overdækning fra trukket	8.000 m ³ * 0,11 m ³	880
I alt		<u>6.629 t</u>

Opbevaringskapacitet af gylle

	Beholder str.	% af opbevaring i www.husdyrgodkendelse.dk
NY gyllebeholder	4.000 m ³	Ca 50%
NY gyllebeholder	4.000 m ³	Ca 50%
I alt	<u>8.000 m³</u>	<u>100%</u>

Svarende til opbevaringskapacitet til over 14 måneders produktion.

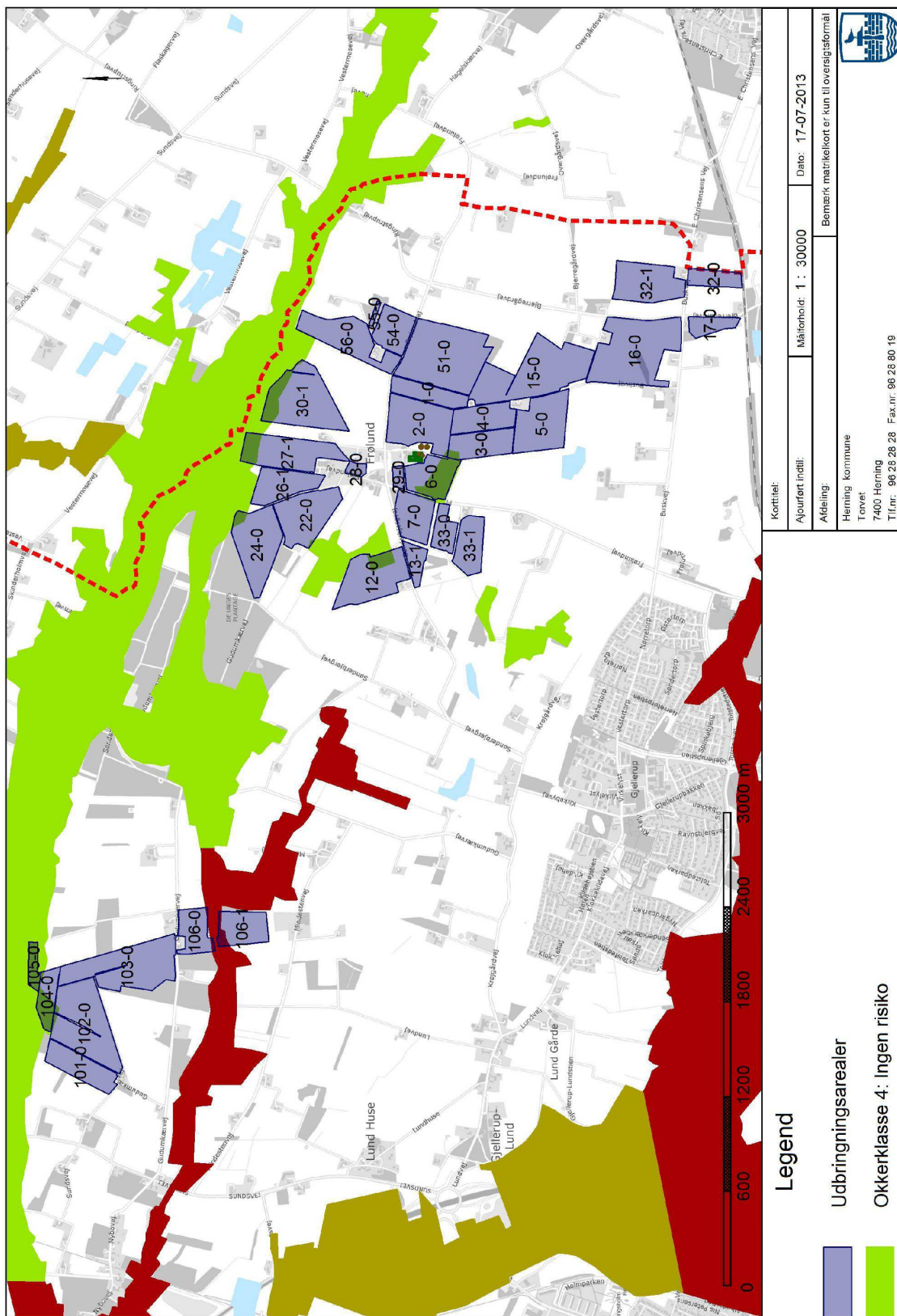
Beregningen er udført af: Hanne Bang, Gråkjær Miljøcenter

Dato: Februar 2013

Underskrift/stempel:

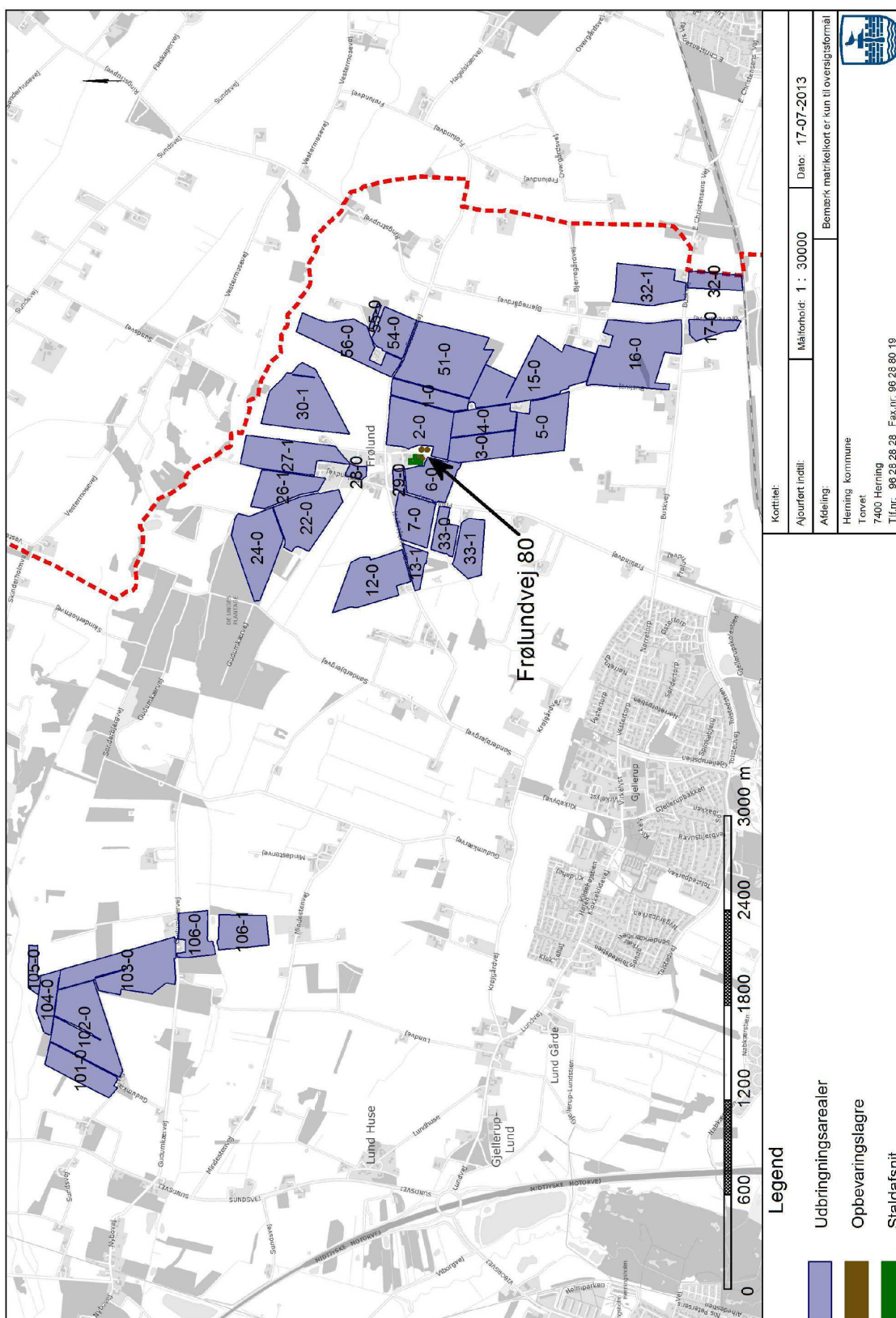

Bilag 5: Udbringningsarealer i forhold til lavbundsarealer

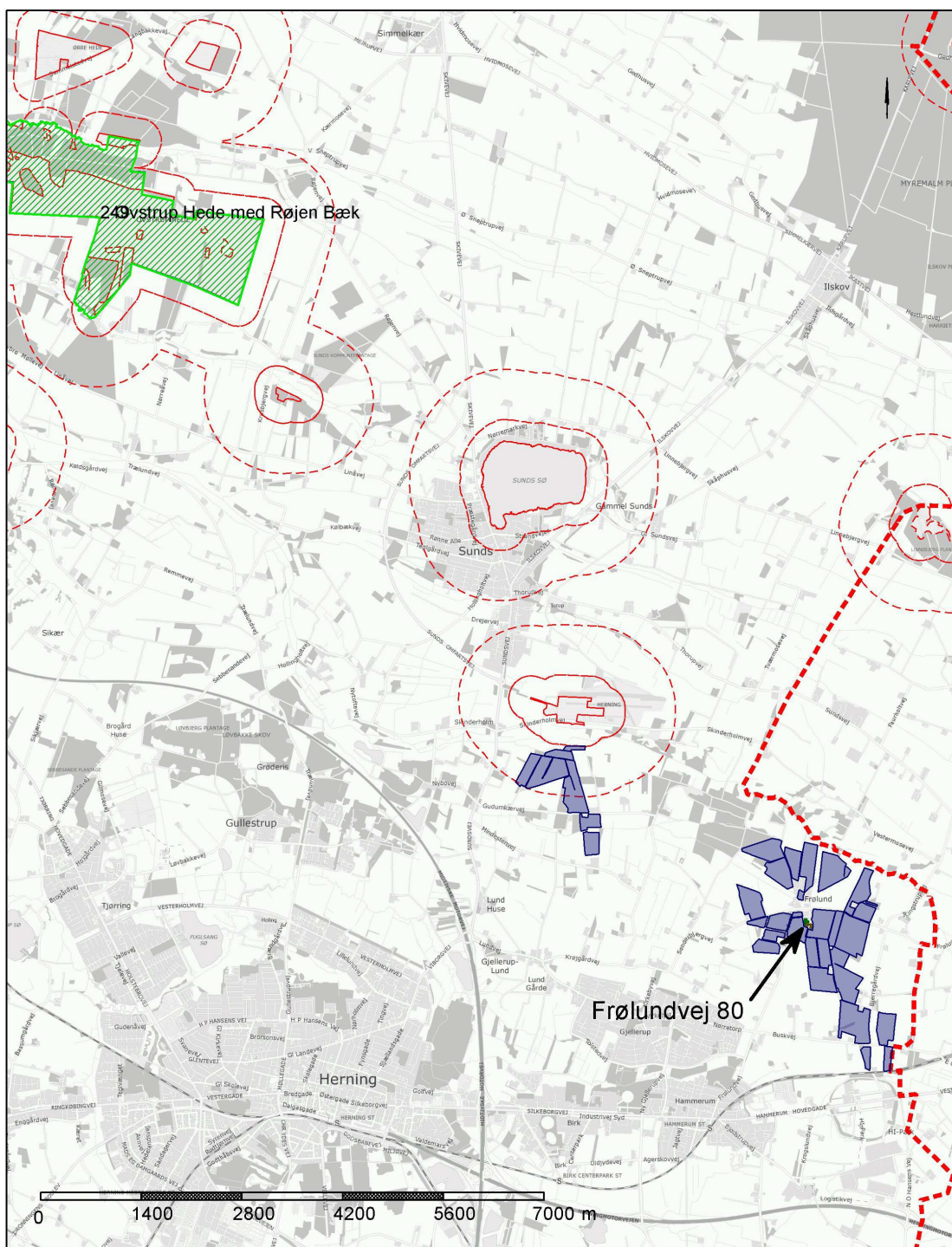

Bilag 6: Oversigt over anlæg og udbringningsarealer

Bilag 7: Husdyrbruget i forhold til § 7 områder og Natura 2000-områder

Legend

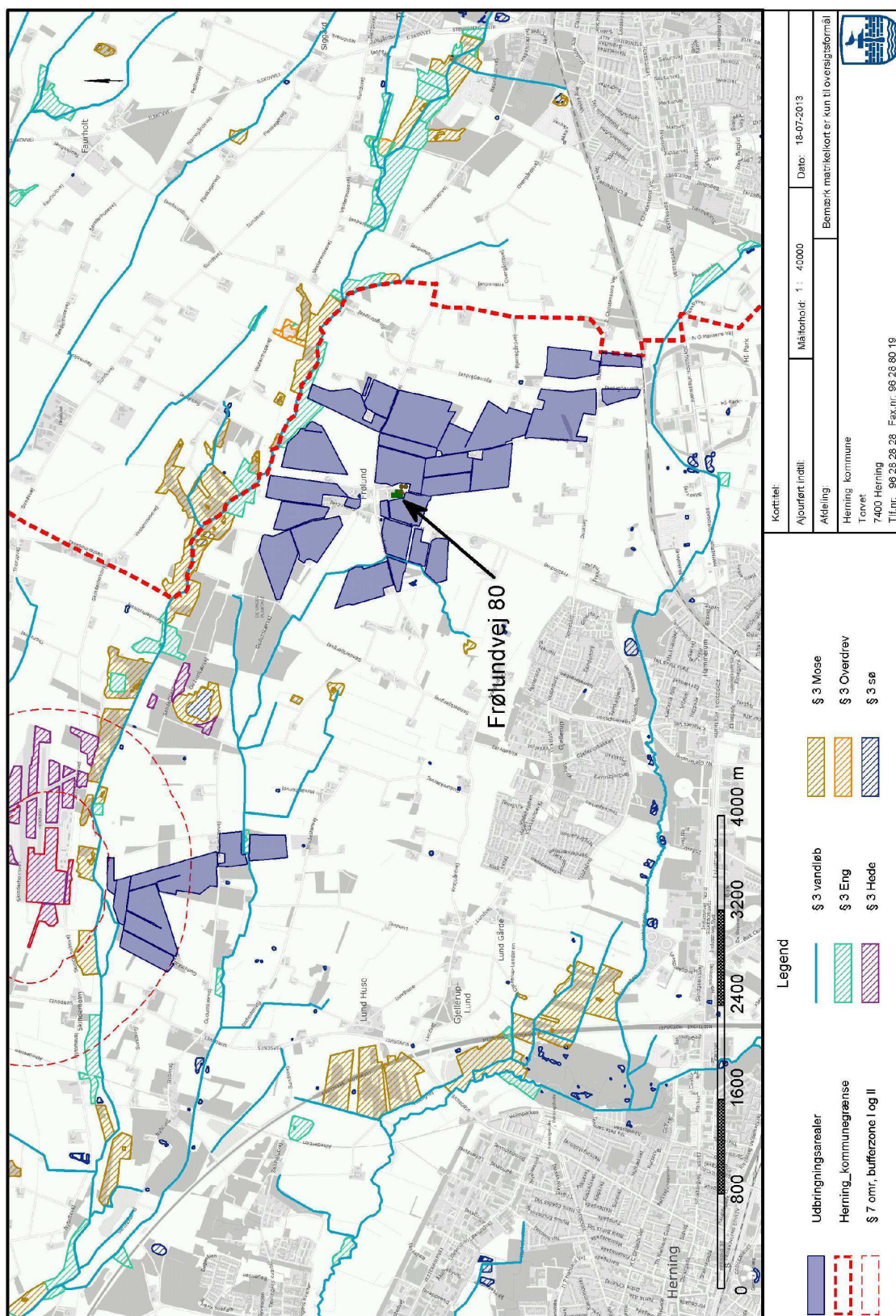
- Udbringningsarealer
- Herning_kommunegrænse
- Natura 2000-område
- § 7 omr, bufferzone I og II

Korttitel:		
Ajournert indtlt:	Målførhold: 1 : 70000	Dato: 18-07-2013
Afdeling:		Bemærk matrikelkort er kun til oversigtsformål
Herning kommune		
Torvet		
7400 Herning		
Tlf.nr. 96 28 28 28 Fax.nr. 96 28 80 19		

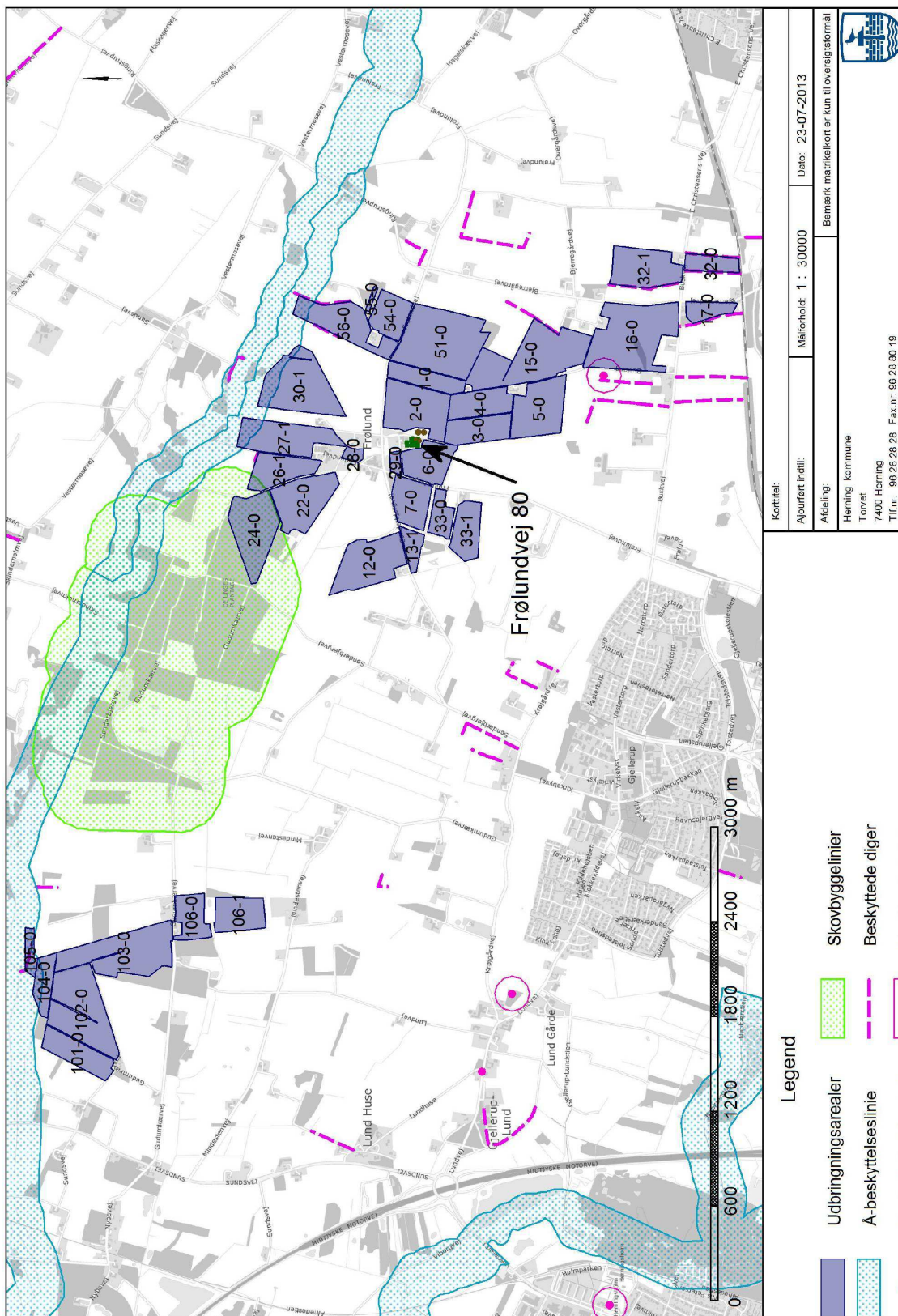

Bilag 8: Husdyrbruget i forhold til § 7 områder og § 3 områder

Bilag 9: Udbringningsarealer i forhold til kulturmiljø

Bilag 10: Oversigtskort over afløbsforhold på ejendommen

